

207

Godvruchtige Oefeningen

TER EERE DER

H. LIDUINA,

MAAGD. VAN SCHIEDAM,

VERZAMELD DOOR

M. J. A. LANS,

Pastoor der O.L.Vr. Visitatie-kerk te Schiedam.

MET KERKELJKE GOEDKEURING.

SCHIEDAM,

A. L. A. VAN PINXTEREN.

1890.

Vak 57

H

P

VAK

57

No.

207

Godvruchtige Oefeningen

TER EERE DER

H. LIDUINA,

MAAGD VAN SCHIEDAM,

VERZAMELD DOOR

M. J. A. LANS,

Pastoor der O.L.Vr. Visitatie-kerk te Schiedam.

MET KERKELIJKE GOEDKEURING.

SCHIEDAM,

A. L. A. VAN PINXTEREN,

1890.

*Aan de Wet van 28 Juni 1881 (Staats-
blad N° 124) tot eigendomsrecht is voldaan.*

IMPRIMATUR.

HARLEMI,
1 Decembris 1890.

B. DANKELMAN,
Libr. Censor.

BEKNOPTE LEVENSSCHETS

DER

H. LIDUINA.

Liduina werd den 18 Maart 1380 te Schiedam geboren uit eenvoudige maar godvruchtge ouders; haar vader, hoewel oorspronkelijk van adellijken bloede, was nachtwaker bij de stads-poorten; haar moeder was afkomstig uit Kethel. Aan hunne zorgen wilde God dit uitverkoren kind toevertrouwen, hetwelk Hij bestemd had om Hem gedurende een lange reeks van jaren op den bloedigen weg des kruises te volgen, dat kind, hetwelk eenmaal de glorie zou zijn van Schiedam. Hare eerste levensjaren kenmerkten zich reeds door een innige liefde en eene teedere godsvrucht tot de maagdelijke Moeder des Heeren. De kleine Liduina was gewoon dagelijks, nadat zij aan hare schoolgaande broertjes het middageten had gebracht, eenige oogenblikken in stille ingetogenheid neer te knielen voor het miraculeuze beeld der allerheiligste Maagd in de oude kerk der stad. Vol vurigheid be-

groette het kind haar dan, gelijk eenmaal de engel Gabriël: «Wees gegroet, Maria,” en hoe aangenaam deze kinderlijke hulde was aan het hart der Hemelkoningin, blijkt hieruit, dat er, gelijk Liduina aan hare moeder verhaalde, bij haar «Wees gegroetje” een glimlach speelde om het gelaat van het beeld.

Nauwelijks had Liduina de jaren des verstands bereikt, of zij gevoelde in zich eene vurige begeerte om zich geheel en onverdeeld en voor altijd aan God en zijn heiligen dienst te wijden, niet slechts naar de ziel maar ook naar het lichaam; als maagd wilde zij voor Hem leven, rein en kuisch naar geest en hart. Spoedig dan ook, reeds op twaalfjarigen leeftijd, stond het besluit onwrikbaar bij haar vast: nooit zou zij een anderen Bruidegom kiezen dan Jesus Christus. Niet alsof zij geene gelegenheid zag om zich in het huwelijk te begeven, neen, hare ingetogenheid, haar zacht en beminnelijk karakter, haar heilig leven wekten in veler harten het innig verlangen op, zulk eene vrouw als echtgenoot te mogen bezitten. Talrijk waren dan ook degenen die hand en hart haar aanboden, maar al hunne pogingen stuitten onverbiddelijk af op dit heilig besluit: nooit een ander toe te behooren dan aan God alleen. Liduina's ouders mochten er op aandringen, dat zij toegeven zou en zich in den echt verbinden, haar wijzen op de zeer voordeelige voorstellen haar gedaan, — alles te vergeefs, zij behoorde aan God, en liever, zoo verklaarde zij, zou zij God

bidden, dat Hij haar de lichamelijke schoonheid, welke zij in groote mate bezat, zou ontnemen, dan dat zij toe zou geven om Hem ontrouw te worden. En God kwam haar te hulp.

Op zekeren dag van den winter van het jaar 1395 komen eenigen harer vriendinnetjes haar uitnoodigen om mede naar het ijs te gaan. Liduina geeft toe, maar door de onvoorzichtigheid van een der meisjes, die glijdende over het ijs tegen haar stoot, valt zij en breekt een harer ribben. Terstond werd de geneesheer ontboden, die al zijne kunst aanwendde; maar wat hij ook deed, het mocht niet baten, steeds verergerde de wonde en voortdurend werden de pijnen heviger. Spoedig openbaarde zich daarenboven eene vreeselijke ontsteking, die hand over hand toenam en spotte met alle geneesmiddelen; in- en uitwendig leed zij ondragelijke smarten, inwendig door de verschroeiende hitte, welke haar verteerde en door niets te verkoelen was, uitwendig door afzichtelijke wonden, die overal uitbraken en geheel haar lichaam misvormden. Hare ledematen waren als met lamheid geslagen, nauwelijks kon zij nog den rechterarm opheffen, en verliet zij voor eenige oogenblikken hare legerstede, dan kon zij zich slechts kruipende voortbewegen; en toen de delftsche geneesheer, Meester Andreas, over haren toestand geraadpleegd, haar onderzocht, luidde zijne uitspraak: «Ongeneeselijk!» Verschrikkelijk vonnis! Verschrikkelijk voor de ouders, maar

boven alles voor Liduina! Nog zoo jeudig en dan reeds alle hoop op redding te moeten missen!

En toch, met welk een geduld verdroeg zij al deze folteringen. Geen klacht kwam over hare lippen: God wilde het zoo, en zij onderwierp zich. Om echter te doen uitkomen, dat Hij met dit kind zijne bijzondere oogmerken had, en tegelijk om te toonen hoe aangenaam haar geduldig lijden Hem was, liet God toe, dat, toen op zekeren dag twee doodsvijanden elkander met het zwaard in de vuist achtervolgden, een hunner het huis der lijderes binnenvluchte en zich in haar kamertje trachtte te verbergen. Woedend stormt de ander hem na, en op zijn vraag verklaart Liduina zonder aarzelen en openhartig, dat zijn vijand zich hier bevindt. Maar wat geschiedt? De vijanden staan tegenover elkander, en toch, de vervolger slaat niet toe, want zijne oogen werden weerhouden, hij ziet den vervolgde niet, en na vruchteloos zoeken verlaat hij vol spijt het huis. Wie erkent hier niet den vinger Gods, maar tegelijk wie ziet hier niet, dat God hier zoo zichtbaar tusschen beide komt ter wille zijner dienaars? Zoo althans dachten hare ouders, en van nu af zou niets hun meer zwaar vallen ten opzichte van hun ellendig, maar zoo zichtbaar door God gezegend kind.

Meenen wij echter niet, dat er voor Liduina geen moeilijke oogenblikken kwamen, oogenblikken van moedeloosheid, van dorheid, van

strijd. Haar geduld was geen ongevoeligheid, hare onderwerping geen onverschilligheid, neen, het waren echte deugden, door strijd en zelfverwinning verkregen. Stellen wij ons Liduina voor op haar ziekbed: in den bloei harer jaren vastgekleusterd aan hare legerstede, hulpbehoevend gelijk een kind, buiten staat zich te bewegen, met wonden overdekt, nacht en dag gefolterd door ondragelijke smarten, en dat jaren lang, zonder hoop op herstel! Stellen wij daartegenover hare vriendinnen, die haar komen bezoeken, bloeiend van gezondheid, in de volle kracht der jeugd, vol levenslust en levensmoed! Wij kunnen het begrijpen: dan werd de maagd neerslachtig, dan gevoelde zij zich ongelukkig en verlaten; hoe vurig verlangde zij dan nog eens te mogen herstellen, hare vorige gezondheid weder te mogen bezitten, en hoe ontroosthaar was zij bij de gedachte, dat, menschelijkerwijze gesproken, dit alles voor haar onherroepelijk verloren was! Maar Gods Wil ging haar boven alles.

Daarenboven begon de troost der menschen haar meer en meer te ontbreken; ongevoelig liet men haar aan haar lot over, men vermeed hare woning, men schuwde haren omgang, men noemde haar een booze toovenares, een van den duivel bezetene. Ja, zelfs God scheen zijne dienaar te verlaten. Tot dusver had Hij haar getroost door zijne inwendige genade en vooral door dien inwendigen vrede, die alle begrip te boven gaat en die ons doet

overvloeien van blijdschap zelfs te midden der grootste droefheid; nu echter onttrok Hij haar ook dien troost; aan de grootste dorheid ten prooi, worstelde zij met de hevigste gewetensangsten en niet minder dan vier jaren lang moest zij dien strijd volhouden. Welk een zielskracht moet Liduina bezeten hebben om niet tegen God te morren, ja zelfs niet een woord van klagen te uiten!

Thans echter zou God haar te hulp komen. Een zeer vroom priester, met name Joannes Pot, ging haar bezoeken, en, innig getroffen over haar deerniswaardigen toestand, begon hij met Liduina het voorbeeld van Christus en zijne martelaren voor oogen te stellen. Zij moest, zoo luidde zijn vaderlijke vermaning, geen troost of hulp meer zoeken bij de menschen, maar enkel en alleen bij God; te midden harer smarten moest zij zich levendig de folteringen voorstellen, door de martelaren om Christus' wil verduurd, maar boven alles moest zij dag en nacht hare oogen vestigen op den Koning der martelaren en zijn Lijden overwegen, dáár toch zou zij troost vinden en tegelijk de kracht om zelfs de hevigste smarten met het grootste geduld te verdragen. Daarenboven wekte die priester haar op om dikwijls de H. Communie te ontvangen, en wanneer hij dan met het H. Sacrament tot haar kwam, sprak hij, gelijk Joannes Brugman ons verhaalt, deze troostvolle woorden: „Tot dusver, Liduina, heb ik u vermaand, dat gij altijd zoudt denken aan het Lijden van

Christus, onzen Verlosser, nu echter komt Hij zelf u bezoeken en u vertroosten."

Als balsem vielen zijne woorden in het hart der maagd. Met ijver begon zij dan ook deze oefeningen, meer en meer kreeg zij smaak in de beschouwing van het geheim des kruises, en weldra gevoelde zij zich zóódanig getroost en versterkt, dat zij niets anders verlangde, ja, om niets anders bad, dan dat God hare pijnen nog zou vermeerderen. Genoemde Johannes Brugman verhaalt ons hiervan een treffend voorval. Het gebeurde n.l. dat er te Schiedam een vreeselijke pest uitbrak, die vele offers eischte, en nu smeekte Liduina haren God, dat Hij zijne gramschap zou afkeeren van zijn *volk* en alléén zou doen drukken op *haar*. En God verhoorde haar gebed; de pest hield op, maar Liduina werd getroffen door pijnlijke wonden in de keel, in de zijde en in de oogen; twee hiervan zijn later weder genezen, maar ééne behield zij haar geheele leven.

Uit de heldhaftige opoffering van zich zelve zien wij tegelijk, hoe met de liefde tot God in haar eene oprechte liefde tot de naasten gepaard ging. Ook voor hen viel niets haar te zwaar, en ofschoon zelve arm en opgesloten in hare kamer, wist zij toch overal hare weldaden te verspreiden. Een paar voorbeelden ten bewijze. Toen Petronella, hare moeder, op haar sterfbed zich beklaagde, dat zij niet genoeg voor God had gedaan en hare dochter smeekte voor haar te willen bidden,

stond Liduina haar zonder aarzelen al de verdiensten af, die zij zich door lijden en versterving had verworven. Wanneer anderen haar kwamen bezoeken, en, getroffen door hare armoede, haar eenige ondersteuning schonken, werden deze giften beschouwd als het eigendom der armen, en Liduina wachtte zich wel iets daarvan voor zich zelve te nemen. Het huisraad en de weinige kleinoodiën, door hare moeder nagelaten, werden te gelde gemaakt en aan de armen uitgedeeld. Het versterkend voedsel, haar geschonken, vond zijn weg naar de woning der behoeftigen; zelfs een weinig wijn, haar gezonden om haar gewonde keel te verfrisschen, deelde zij met een arm en ongelukkig meisje, dat aan vallende ziekte leed. Was het wonder dat God, die geen dronk koud water, in Zijnen Naam aan een arme gegeven, onbeloond zal laten, de liefdewerken zijner dienaress beloonde door hemelsche vertroosting en door mirakelen? De wijn, waarvan wij zoo even spraken, verminderde niet; een hoeveelheid vleesch, haar ter uitdeeling gegeven, werd onder dertig behoeftige gezinnen verdeeld en bleef toch dezelfde; toen haar broeder was overleden, een groot gezin en vele schulden nalatende, deed Liduina eenige geldstukken in eene beurs (sedert door haar de „beurs Gods” genoemd), en, o wonder! de geldstukken werden zoodanig vermenigvuldigd, dat niet slechts de schulden konden betaald worden, maar er zelfs eene aanzienlijke som overschoot.

Ook het zielenheil van anderen wist zij krachtig te bevorderen. Haar geduldig voorbeeld toch was eene voortdurende prediking voor allen, die onder lijden of kommer gebukt gingen; door hare vermaningen wekte zij de kloosterlingen op tot nederige gehoorzaamheid, de menschen in de wereld tot stipte onderhouding van de geboden Gods en der H. Kerk, de vrouwen en werklieden tot ijver en werkzaamheid. Boven alles echter werkte zij door haar gebed. Zoo lezen wij in haar leven, dat eens een kloosterling haar verzocht voor hem te bidden, opdat God van hem datgene zou wegnemen, waardoor hij het meest aan God mishaaide en waardoor zijne eeuwige zaligheid gevaar liep. Liduina doet het, en ziet! de schoone stem, welke hij tot dusver bezat en waarop hij trotsch was, verdwijnt: hij wordt getroffen door eene voortdurende heeschheid.

Maar genoeg; waar zouden wij eindigen, zoo wij alles wilden opsommen. Slaan wij nog even een blik in haar innerlijk leven, om getuigen te zijn van haar innigen omgang met God.

Reeds hebben wij gezegd, hoe zij op raad van den priester Joannes Pot begonnen was zich te oefenen in eene voortdurende overweging van het Lijden van Christus, en hoe zij hieruit overvloedige kracht putte om alle pijnen met blijdschap te verduren. Met volle gerustheid kunnen wij dan ook zeggen, dat zij niet leefde op deze aarde; haar geest had

zich meer en meer onthecht van al wat aardsch
 en vergankelijk was, haar omgang was in
 den hemel. Kan het ons dan wel verwonderen,
 dat wij in hare levensgeschiedenis herhaalde
 verschijningen vinden opgeteekend, verschij-
 ningen van haren Engelbewaarder en andere
 HH. Engelen, van de Moeder des Heeren,
 van Jesus Christus zelven? Is het wonder,
 dat zij in hare menigvuldige geestverukkingen
 dingen aanschouwde, die voor sterfelijke
 oogen verborgen zijn? Vooral met haren En-
 gelbewaarder ging zij zeer gemeenzaam om;
 dikwijls mocht zij hem aanschouwen, en deze
 aanschouwing maakte haar zoo gelukkig, dat
 zij, naar haar eigen verklaring, al hare smarten
 licht vond en als niet gevoelde, wanneer zij
 het gelaat van haren Engel zag. Nu eens
 nam hij haar op en voerde haar naar het H.
 Land, deed haar Jerusalem en al de plaatsen,
 door 's Heeren lijden geheiligd, bezoeken, dan
 weder bracht hij haar naar de Eeuwige Stad,
 deed haar neerknielen in de hoofdkerken van
 Rome, wandelde met haar door Rome's schoone
 omstreken; zelfs deed hij haar nederdalen in
 het Vagevuur en toonde haar de verschillende
 smarten in die zuiveringsplaats geleden. Hoe
 vurig bad Liduina dan voor de zielen daar
 gefolterd, hoe offerde zij haar lijden op om
 hen te verlossen, en wanneer dan die zielen,
 door hare tusschenkomst tot de eeuwige glorie
 waren toegelaten, haar kwamen bedanken,
 hoe was dan haar hart verhengd!

Ook de Koningin des hemels wilde hare

moederlijke liefde toonen jegens de lijderes, in welke zooveel gelijkenis was met haar Goddelijk Kind. Eens werd Liduina door de Engelen opgenomen en den hemel binnengeleid; zij zag de schitterende heerlijkheid en het geluk der Heiligen, toen de Moeder Gods in verrukkelijke schoonheid tot haarnaderde en haar vroeg, hoe zij binnen gekomen was zonder kroon op het hoofd. „Zoo wil het God,” antwoordt Liduina, en nu schenkt Maria haar een prachtige kroon van rozen en beveelt haar deze kroon te zetten op het Maria-beeld in de kerk. Tot zichzelf teruggekeerd, laat de maagd haar geestelijken leidsman Joannes ontbieden, en vraagt hem, deze kroon terstond naar de kerk te brengen. Eerst aarzelt hij wegens het nachtelijk uur, maar eindelijk geeft hij toe, doet wat Liduina verlangt, en ziet! daar daalt in hemelschen luister een Engel van den hemel, neemt de kroon van het beeld en zweeft er mede naar het verblijf der zaligen.

De grootste gunst evenwel schonk haar Jesus Christus zelf. Hij toch, de Koning der Martelaren, wilde zijne lijdende bruid zooveel mogelijk aan Zich gelijkvormig maken, en daarom drukte Hij in haar lichaam de teekenen Zijner vijf H. Wonden. Onschatbaar voorrecht voor Liduina! In hare nederigheid echter vreesde zij, dat die uitwendige teekenen haar hoovaardig zouden maken, en daarom bad zij den Heer, dat Hij haar de pijnen zou laten behouden, maar de wondteekenen onzichtbaar zou maken. God verhoorde haar en

gedurende 21 jaren was zij alzoo met Christus aan het kruis gehecht.

Toch wilde God haar verheerlijken ook voor de menschen. Hij schonk haar de gave der voorzegging, zoodat zij het onbekende voorzag en de geheime gedachten van anderen las. Zoo raadde zij een schipper op den bepaalden dag niet uit te varen, ook al gingen anderen zeewaarts: hij luistert en blijft achter, terwijl zijne gezellen hem bespotten en wegvaren: dezen nu vallen in handen van zeeroovers, terwijl de andere eerst den volgenden dag uitzeilt en gelukkig zijn reis volbrengt. Aan eene vrouw, die haar kwam bezoeken, openbaarde zij, dat zij in oneerlijkheid leefde; aan een heer, dat hij zich aan geheime zonden had plichtig gemaakt.

Ook het volgende wonder vinde hier eene plaats. Haar broeder Peter, die zijn vader als nachtwaker was opgevolgd, en bij wien Liduina sedert den dood harer ouders inwoonde, verliet op zekeren nacht zijn huis om zijne bediening te gaan vervullen, terwijl de maagd in geestverrukking lag. Hij plaatst een brandende kaars bij haar bed en gaat weg; maar nauwelijks is hij eenige oogenblikken vertrokken, of de kaars valt om in het stroo van Liduina's legerstede, het bed vat vuur en weldra ligt zij te midden der vlammen. Nu ontwaakt zij, en alleen met hare linkerhand zonder hulp van anderen, bluscht zij het vuur en blijft zelve geheel ongedeerd. Hoe stonden allen des morgens verbaasd, maar ook hoe

werden zij vervuld van eerbied voor die maagd, aan wie God zulke groote dingen deed!

En toch Liduina was nog niet rijp voor den hemel. Zij had hare kroon gezien, maar tegelijk ook gezien dat die kroon nog onvolmaakt was: verscheidene rozen ontbraken nog. Spoedig echter zou die kroon volmaakt worden, maar wederom door lijden en beproeving. In het jaar 1428 n.l. trok Philips van Bourgondië zegevierend de steden van Holland binnen. Toen hij ook Schiedam bezocht, vroegen vier soldaten, die zich voor geneesheeren uitgaven, verlof om tot de lijderes te worden toegelaten. Nauwelijks echter zijn zij binnen, of het blijkt met welke booze oogmerken zij gekomen zijn. Voorzeker, dit was wel hare zwaarste beproeving! Maar nu daalt ook een Engel neder om haar te verkondigen, dat thans hare kroon voor de eeuwigheid volmaakt is geworden.

Nog vijf jaren echter zouden verloopen, alvorens deze kroon haar voor altijd geschonken werd. Wij willen niet trachten het verlangen van Liduina naarden hemel te schetsen, noch hare brandende liefde te peilen; wij zeggen alleen: het waren jaren van allerinnigsten omgang met God, jaren, waarin zij verteerde van liefde, gelijk het was door het vuur, maar ook jaren van ongekend lijden en matelooze verdiensten.

Eindelijk sloeg het uur harer verlossing. In Februari 1433 kreeg zij vreeselijke pijnen in de tanden en aan het onderste gedeelte

der voeten, pijnen die zich weldra door geheel het lichaam deden gevoelen, en Liduina verzekerde aan de omstanders: «van deze pijnen zal ik sterven.» Steeds verergerde nog haar toestand, totdat het blijde Paaschfeest aanbrak. Op dien dag kwam haar biechtvader, toen Joannes Wouters, haar bezoeken, en vond hare kamer vervuld van de heerlijkste geuren. Zij verhaalde hem, dat Jesus Christus met Zijne allerheiligste Moeder en het koor der Apostelen bij haar waren geweest, dat de Zaligmaker haar had vertroost en haar lichaam had gezalfd met eenen kostbaren balsem, dat zij reeds het blijde *alleluja* had hooren zingen door hemelsche geesten, en zij besloot: «ik hoop dat ik spoedig, maar dan voor goed, met hen mag medezingen. Neen, mijn vader, mijne pijnen zullen niet lang meer duren.» — Op den derden Paaschdag verergerde nog haar lijden, terwijl hevige braken haar voortdurend overvielen; Joannes Wouters was weggegaan om het H. Misoffer te gaan opdragen, en Liduina verzocht, dat de huisgenooten haar zouden verlaten, met uitzondering van een kind, Balduinus genaamd, de zoon haars broeders, die haar oppaste. Telkens herhalen zich de benauwdheden, totdat omstreeks vier uur in den middag een vreeselijke braking ontstaat; Balduinus verlaat de kamer om in allerijl hulp te roepen, doch te laat: een verstikking maakt een einde aan haar leven, en toen de huisgenooten verschrikt binnentraden, vonden zij

slechts haar lijk: hare ziel was de eeuwige glorie binnengegaan. 't Was de 14e April 1433, 3e Paaschdag, 's middags omstreeks 4 uur. Liduina's gebed was verhoord: zij had gevraagd te mogen sterven zonder getuigen.

Terstond begon het volk haar als « Heilige » te vereeren en aan te roepen. Van alle kanten kwam men aansnellen om haar lichaam te zien en met eigen oogen den bovennatuurlijken glans te aanschouwen, die van haar aangezicht straalde. Voortdurend verdrong men zich om haar lijkbed, uit de verte hieven de moeders hunne kinderen omhoog om de heilige maagd te aanschouwen, en toen op Vrijdag 17 April (6en Paaschdag) haar stoffelijk overschot in het graf werd neergelaten, volgden duizenden vol vereering haar lijkbaar.

Spoedig daarop begon God zijne uitverkorene dienaars met vele wonderen te verheerlijken. De processtukken vermelden de volgende: te Delft werd eene maagd, die acht jaren lang, door eene hevige ziekte gekweld, het bed moest houden, en zonder eenigen vooruitgang door vier beroemde geneesheeren behandeld was, door het aanroepen der H. Liduina volkomen genezen. Te Gouda kreeg eene kloosterzuster, die met lamheid geslagen was, nadat elke zuster vijfmaal het *Onze Vader* en *Wees gegroet* had gebeden ter eere van God en de H. Liduina, het volkomen gebruik van haar beenen terug. Te Leiden werd een godvruchtig meisje geheel genezen van een kankergezwell in de keel, na een bezoek aan het graf van

de heilige gebracht te hebben. Was het wonder dat het volk meer en meer tot Liduina zijne toevlucht nam? En dit was niet het gevolg eener oogenblikkelijke opwelling, neen, die vereering en aanroeping als heilige duurde onafgebroken voort, meer dan vier eeuwen lang, totdat op onze dagen, den 14 Maart 1890, Paus Leo XIII die stem des volks met zijn oppergezag bekrachtigde. Van nu af dus mogen allen, maar mag vooral Schiedam vol vreugde uitroepen:

Heilige Liduina, bid voor ons!

KORTE GESCHIEDENIS

VAN DE RELIKWIEËN DER H. LIDUINA EN VAN
HET PROCES TOT KERKELIJKE BEKRACHTIGING
HARER OPENBARE VEREERING.

Reeds in 1434, één jaar na Liduina's kostbaren dood, werd in het koor der oude St. Janskerk, waarin haar lichaam was bijgezet, een prachtige kapel ter harer eer gebouwd, en jaarlijks werd op den 4^{den} Paaschdag een plechtig feest gevierd. Dit duurde voort tot de rampzalige dagen der Hervorming.

Wegens de goddelooze vernielzucht der woedende Hervormers waren Albert en Isabella, prins en prinses der Zuid-Nederlanden, die te Brussel hun verblijf hielden en een bijzondere godsvrucht hadden tot Liduina, zeer ernstig bevreesd, dat de kostbare over-

blijfselen dier Heilige Maagd te Schiedam niet meer veilig waren; zij lieten die in December 1615 heimelijk overbrengen naar Brussel, alwaar die relikwieën door den aartsbisschop van Mechelen, Matthias Hovius, werden onderzocht en gewaarmerkt. In 1628 schonken Albert en Isabella die overblijfselen gedeeltelijk aan het door hen gestichte Carmelitessenklooster te Brussel, gedeeltelijk aan de kerk van St. Gudula in diezelfde stad.

In 1836 werden door de eerwaarde Paters Predikheeren pogingen aangewend om verlof te krijgen tot het lezen van de H. Mis en het Officie der Maagd; Pater La Marche, procurator der nederduitsche Provincie schreef daarop van Rome uit: dat voor dit doel een klein proces moest worden opgemaakt en de aanvraag moest uitgaan van de kerkelijke Overheid der diocees, derhalve, in Nederland, van den aartspriester of van den vicarius apostolicus. Twee jaren later verzochten pastoor en kerkmeesters van Schiedam aan den Provinciaal der genoemde Orde om stappen te doen tot het invoeren van een feestdag ter eere der H. Liduina, en deze zond een verzoekschrift van dien inhoud aan den vice-superior der Hollandsche Missie, Mgr. Antonucci. Het antwoord van den vice-superior luidde, dat hij daarover naar Rome zou schrijven. Maar daar bleef het bij: tot plannen van uitvoering kwam men niet, en de zaak bleef zooals zij was.

Pastoor Van Leeuwen echter, van 1853 tot

1881 pastoor te Schiedam, had rust noch duur, vooraleer hij althans een deel van Liduina's weggevoerde relikwieën voor zijne parochiekerk had teruggekregen. Doch het spreekt van zelf dat de Zusters Carmelitessen te Brussel daartegen ernstige bezwaren maakten. Toen wendden, op aandringen van genoemden pastoor, de kardinaal-aartsbisschop van Mechelen, Mgr. Dechamps, en de bisschop van Haarlem, Mgr. Wilmer, zich tot den H. Stoel, en Paus Pius IX gaf 16 September 1869 bevel aan zijn Internuntius te 's Gravenhage, Mgr. Bianchi, later kardinaal, dat deze in overleg zou treden met voormelde bisschoppen, om aan het verzoek van pastoor Van Leeuwen te voldoen.

Twee jaren gingen nog voorbij in overleggingen, en eindelijk den 13^{den} Juni 1871 werd de rijk gesierde relikwiekast in het Carmelitenklooster geopend in tegenwoordigheid van voormelden Mgr. Bianchi, van den vicaris-generaal Mgr. Bogaerts, kanunnik Wijnants, prefect der relikwieën in het aartsbisdom Mechelen, kanunnik Mertens, secretaris van hetzelfde aartsbisdom, pastoor Van Leeuwen, van Schiedam, en al de Zusters van het klooster; van de gevonden negen beenderen werden drie groote en één klein aan de kerk van O. L. Vrouw-Visitatie te Schiedam afgestaan; een oorkonde werd daarvan opgemaakt en door de aanwezige waardigheidsbekleeders geteekend; de relikwieën voor genoemde kerk te Schiedam werden in een kistje gesloten

en verzegeld door den Internuntius Bianchi en Mgr. Dechamps. Dit kistje werd door pastoor Van Leeuwen vertoond aan den bisschop van Haarlem, die hiervan een oorkonde opmaakte, en de pastoor getuigde daaronder eigenhandig, dat deze oorkonden tot het archief der parochiekerk van O. L. Vrouw-Visitatie te Schiedam behooren en daar bewaard worden.

Zoo kwam dus een aanzienlijk gedeelte van het gebeente der Heilige Maagd Liduina van Schiedam na meer dan 250 jaren in Schiedam terug; geen wonder, dat de vreugde en dankbaarheid van pastoor Van Leeuwen geen grenzen kenden, toen hij het kistje met Liduina's overblijfselen van Brussel naar Schiedam mocht overbrengen, en dat hij met allen eerbied zelf later den kostbaren schat zijne kerk binnen droeg en nederzette in de relikwiekast aan de linkerzijde van het priesterkoor. Weldra werd door een aanzienlijk ingezetene eene fundatie gemaakt, om ten eeuwige dage een lamp vóór die relikwieën te laten branden.

Dit alles echter was nog slechts een eerste, alhoewel moeilijk begin, van de grootsche plannen die pastoor Van Leeuwen omtrent de vereering van de Heilige Liduina koesterde: hij wilde, wat moeite en zorgen het ook kosten mocht, het vereischte kerkelijk proces gehouden en Liduina's openbare vereering door kerkelijke bekrachtiging bevestigd en hersteld zien.

Vooraf moet men weten, dat Paus Urbanus VIII in de jaren 1625 en 1634 had bevolen, dat aan geene overledenen, al zijn zij ook nog zoo vereerenswaardig om heiligheid of om mirakelen, openbare vereering mag gebracht worden, vooraleer zij door den H. Stoel heilig of zalig zijn verklaard; maar tevens voegde de Paus er bij: dat onder die decreten niet begrepen waren de dienaren Gods, welke of door de eendrachtige samenstemming der Kerk of sinds onheugelijke tijden, met kennis en toelaten van den Apostolischen Stoel of den plaatselijken bisschop als heilig of zalig vereerd waren geworden. Met «onheugelijke tijden» bedoelde de Paus «meer dan honderd jaren.»

Wat dus de Heilige Liduina betreft, hier viel te bewijzen, dat de vereering des volks haar meer dan honderd jaren vóór Urbanus' decreet reeds gebracht was en sinds dien tijd nog immer gebracht werd. Zoo ja, dan kon zij ook door het hoogste Kerkelijk Gezag als heilig of zalig worden erkend. Te Rome nu gaat men met zulke zaken zeer ernstig te werk: daarvoor moet een kerkelijke rechtbank tot onderzoek worden ingesteld en een volslagen proces worden gevoerd. Zoo zou het ook in de zaak van Liduina geschieden.

In Mei 1873 had Mgr. Wilmer, steunende op de bovenvermelde overbrenging der relikwieën naar Schiedam, een verzoekschrift naar Rome gezonden om het herstel van de aloude Mis en Officie der Heilige Maagd

Liduina, en daarbij een *Memoriale* gevoegd, waarin werd verdedigd, dat zij behoorde onder degenen welke in de zooeven genoemde decreten van Paus Urbanus VIII waren uitgezonderd. Bij dat verzoek hadden zich de aartsbisschop van Utrecht en de overige bisschoppen van Nederland en de aartsbisschop van Mechelen (tot wiens jurisdictie Brussel en het genoemde Carmelitessen-klooster behoort) met geestdrift aangesloten.

Bij acte van het kapittel van Haarlem, gedateerd 24 April 1874, werd pastoor Van Leeuwen, op diens verzoek, aangesteld tot *Postulator*, d. i. tot hetgeen men noemt «eischer» in deze rechtszaak, en hij verkreeg de volmacht om het proces in te leiden, getuigen op te roepen, bewijsstukken, geschriften enz. in te brengen, te onderzoeken en te laten onderzoeken enz. enz., te zorgen, dat de processtukken ongeschonden te Rome zouden worden aangeboden, kortom: alles te doen wat tot het aanvangen, voortzetten en sluiten van het proces door den «eischer» behoorde gedaan te worden. Dit stuk was geteekend door de kanunniken: H. van Beek proost (later bisschop van Breda, thans overleden), J. M. IJzermans (thans proost van het haarlemsch kapittel, rustend pastoor te Vlaardingen), F. T. Frankemölle (thans overleden), J. F. Vrege (thans vicaris-generaal van het bisdom Haarlem), J. J. Rioche (thans overleden), H. Poppen (thans deken en pastoor te Amsterdam), G. F. Drabbe (thans over-

leden), B. de Groot (thans overleden), P. M. Snickers (thans aartsbisschop van Utrecht).

Daarop vroeg de pastoor, bij verzoekschrift van 8 Juni 1874, aan Mgr. Wilmer, toenmaals bisschop van Haarlem, de instelling van een kerkelijke rechtbank over deze zaak, en de bisschop benoemde, bij acte van 3 November 1874, de toenmalige professoren van het seminarie te Warmond tot leden er van: prof. P. van der Ploeg (thans overleden) tot *Judex*, prof. H. J. J. Prenger (thans overleden) tot *Promotor fiscalis*, prof. J. W. L. Smit (thans overleden) tot *Notarius Actuarius*, prof. J. de Bruijn (thans rustend professor) tot *Notarius adjunctus*, prof. C. Bouman (thans pastoor te Nieuwkoop) tot *Cursor*. En nadat pastoor van Leeuwen de eeden, door het Kerkelijk Recht vereischt, had afgelegd, begon een zeer lange reeks van zittingen, waarin de van overal gezochte en bijeengebrachte bewijsstukken werden onderzocht, en een groot aantal vertrouwenswaardige getuigen werden verhoord.

Het proces had eigenaardige moeilijkheden. De voornaamste relikwieën der heilige Maagd waren, gelijk wij reeds vermeldden, in het Carmelitessen-klooster te Brussel en groot was aldaar hare vereering. Ook dáár derhalve diende een uitvoerig getuigenverhoor te geschieden. De pastoor richtte nu een verzoekschrift, als bovenvermeld, aan Mgr. Dechamps, kardinaal-aartsbisschop van Mechelen, om ook in diens diocees het proces te mogen voort-

zett
nu
ker
Vol
voor
één
het
alle
L
van
len
toor
den
Sni
rich
stel
den
bar
die
wie
vel
dar
M
187
tin
Plo
gaf
Lid
de
sta
ge
als
mo

zetten, en de genoemde aartsbisschop stelde nu dezelfde personen aan tot leden van de kerkelijke rechtbank voor zijn aartsdioccees. Volgens de vormen, door het Kerkelijk Recht voorgeschreven, werden nu eenige Zusters één voor één in verhoor genomen, de kapel en het bedekoor der Zusters onderzocht, en van alles werd uitvoerig proces-verbaal opgemaakt.

Door den dood van Mgr. Wilmer, bisschop van Haarlem, den 1sten Januari 1877, vervielen de volmachten der rechtbank, zoodat pastoor van Leeuwen in d' 8 April 1877 tot den toenmaligen Vicaris Capitularis, Mgr. Snickers, opnieuw een verzoekschrift moest richten om de voormelde rechtbank aan te stellen; den 10^{den} April daaraanvolgende werden dezelfde personen tot leden der rechtbank benoemd, uitgezonderd prof. C. Bouman, die inmiddels pastoor was geworden, en in wiens plaats de toenmalige leeraar van Hageveld M. J. A. Lans (thans pastoor te Schiedam) benoemd werd.

Na nog enkele zittingen werd den 24sten April 1877 in het seminarie te Warmond de zitting gehouden, waarin de *Judex* P. van der Ploeg zijn uitvoerig gemotiveerde uitspraak gaf: dat de vereering van de heilige Maagd Liduina veel meer dan honderd jaren vóór de decreten van Paus Urbanus VIII had bestaan, sedert dien tijd onafgebroken had voortgeduurd, en Liduina derhalve met volle recht als tot de zaligen en heiligen behorende mocht worden vereerd en aangeroepen.

Aan dit merkwaardig proces hebben nog deelgenomen en zijn als getuigen opgeroepen en, na beëdiging, verhoord: te Schiedam: de heeren J. B. Nolet, verhoord 14 Nov. 1874; P. J. Bruineman, verhoord 11 Jan. 1875; D. Zoetmulder (thans overleden), verhoord 9 April 1875; J. H. Rozestraten, verhoord 10 April 1875; — te Brussel in het Carmelitessenklooster: de dienstmaagden en kerkverzorgsters des kloosters, Elisabeth van Wilder en Maria Theresia van Wilder, de kloosterzusters Maria Josepha van Jesus (in de wereld geheeten: Catharina Obbiet) en Josepha Theresia Maria van het Kind Jesus (in de wereld geheeten: Henrica Lans), welker verhoor, na beëdiging, plaats had den 10^{en} September 1875.

Ter onderzoeking en beschrijving van Liduina's aloude afbeeldingen en haar grafzerk namen als deskundigen deel aan het proces: Mgr. Dr. Th. J. H. Borret (thans overleden) en prof. J. A. Alberdingk Thijm (thans overleden).

Merkwaardig ook is de geschiedenis van die grafzerk: het was een aloud gebruik der Katholieken om, bij het begraven der lijken in de voormalige St. Janskerk, een oogenblik te vertoeven bij Liduina's grafplaats en daar voor de overledenen te bidden; dit vroom gebruik bleef nog voortbestaan, nadat die kerk reeds lang in de handen der Hervormers was; later wekte dit gebruik misnoegen op; de grafzerk werd weggenomen en in een portaal buiten de kerk overgebracht; daar

bleef zij onder stof bedolven verborgen, totdat de edelachtbare heer J. B. Nolet haar in eigendom wist te verkrijgen; den 3^{den} Juni 1861 werd zij in diens huis gebracht, en den 8sten Juli 1862 liet genoemde eigenaar haar plaatsen in het onder zijne zorgen gebouwde Liduina-gesticht.

Op Asch-Woensdag van het jaar 1878 had de laatste zitting der vermelde Kerkelijke Rechtbank plaats, ten huize van den toenmaligen bisschop van Haarlem, Mgr. P. M. Snickers; in die zitting werd de geheele massa processtukken zorgvuldig ingepakt en verzegeld, en overvloeiende van geluk reisde pastoor van Leeuwen met dezen schat naar Rome, om bij de H. Congregatie der Riten de zaak van Liduina aanhangig te maken. Hoe zag die vurige vereerder van Liduina reikhalzend uit naar de uitspraak van den H. Stoel; hoe brandend verlangde hij den dag te mogen beleven, waarop hij met de officieele pauselijke bekrachtiging in de hand zou mogen uitroepen: « Heilige Liduina. bid voor mij en bid voor uw Schiedam! »... Helaas, hij mocht die voldoening van zijn langen en moeielijken arbeid aan deze zaak op aarde niet smaken: niet minder dan twaalf jaren bleef het proces in handen van de H. Congregatie der Riten. Het verloop der zaken bij zulk een proces is als volgt: eerst wordt door den advocaat der Congregatie een uitvoerig uittreksel uit de processtukken gemaakt; daarna bepleit deze de zaak in verschillende zittin-

gen der Congregatie; dan brengt de *Promotor fidei* allerlei bezwaren er tegen in; en eerst als de advocaat al die bezwaren heeft onderzocht en er in geslaagd is die zegevierend te wederleggen, eerst dán geeft de Congregatie haar uitspraak; ten slotte wordt die uitspraak aan Z. H. den Paus voorgelegd en daarbij verslag gegeven aan Z. H. van het gansche verloop der zaak; indien dan de Paus zulk een uitspraak bevestigt en bekrachtigt, is het proces ten einde en mag de dienaar of dienaressen Gods, wie het proces betreft, als zalig of heilig worden vereerd.

Die beslissing, die lang verbeide, vurig verlangde beslissing is eindelijk, gelijk wij reeds vermeldde, den 14^{den} Maart 1890, door Z. H. Paus Leo XIII gegeven. Zij luidt als volgt:

DECRETUM. *Harlemen. Confirmationis Cultus ab immemorabili tempore praestiti servae Dei LIDUINAE Virgini Schiedamensi, Beatae et Sanctae nuncupatae.*

Instante Clero populoque Harlemensi, quum Emus et Rmus Dnus Cardinalis Miecislaus Ledochowski, Ponens supradictae Causae Confirmationis Cultus ab immemorabili tempore praestiti Servae Dei Liduinae Virgini Schiedamensi, in Ordinario Sacrorum Rituum Congregationis coetu ad Vaticanum subsignata die coadunato sequens Dubium proposuerit: *An sententia Iudicis Delegati ab Illmo et Rmo Domino Episcopo Harlemensi super immemorabili cultu praefatae*

Servae Dei praestito, seu super casu excepto a Decretis sa. me. Urbani Papae VIII sit confirmanda in casu, et ad effectum de quo agitur? Emi et Rmi Patres sacris tuendis Ritibus praepositi, omnibus mature perpensis, auditoque voce et scripto R. P. D. Augustino Caprara Sanctae Fidei Promotore, rescribendum censuerunt: Affirmative, seu sententiam esse confirmandam. Die 27 Februarii 1890.

Facta postmodum Sanctissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII per infrascriptum Secretarium de praemissis fideli relatione, Sanctitas Sua Rescriptum Sacrae Congregationis ratum habere et confirmare dignata est. Die 14 Martii anno eodem.

L. † S.

C. CARD. ALOISI-MASELLA,
S. R. C. Praef.

VINCENTIUS NUSSI,
S. R. C. Secretarius.

DECREET. *Bisdom Haarlem. Bekrachtiging der vereering, welke sedert onheugelijke tijden gebracht wordt aan de dienaressse Gods LIDUINA, maagd van Schiedam, zalig en heilig genoemd.*

Op aandringen van de Geestelijkheid en het volk van het Bisdom Haarlem heeft Zijne Eminentie Kardinaal Mieciſlaus Ledochowski, voorſteller der bovenvermelde rechtszaak omtrent de Bekrachtiging der Vereering, welke sedert onheugelijke tijden gebracht wordt aan de Dienaresse Gods Liduina, Maagd van Schiedam, de volgende vraag voorgelegd in de gewone zitting van de Congregatie der H. Riten, gehouden in het Vaticaan op ondervermelden datum:

Kan de uitspraak, welke de door den Hoogwaardigen Bisschop van Haarlem gevolmachtigde Rechter heeft gegeven over de onheugelijke vereering der voormelde Dienaresse Gods, d. w. z. over dit geval, als behoorende tot de uitzonderingen, gemaakt in de decreten van Paus Urbanus VIII zal. ged. — worden bekrachtigd, en wel met het gevolg, dat daarmede beoogd wordt?

De Kardinalen en Hoogwaardige Vaders, aan welke het oppertoezicht over de Kerkgebruiken is opgedragen, — na alles rijpelijk te hebben overwogen, en het mondeling en schriftelijk verslag te hebben aangehoord van den Hoogwaardigen Pater Augustinus Caprara, Promotor Fidei, hebben besloten te antwoorden: *Bevestigend, d. w. z. dat die uitspraak kan bekrachtigd worden.* Den 27 Februari 1890.

Nadat vervolgens door den ondergeteekenden Secretaris aan Onzen Allerheiligsten Vader Paus Leo XIII een getrouw verslag van het bovenstaande gegeven was, heeft Z. H. zich verwaardigd het Besluit der H. Congregatie geldig te verklaren en te bekrachtigen. Den 14 Maart van hetzelfde jaar.

L. † S.

C. KARD. ALOYSIUS MASELLA,
Prefect v. d. Congregatie der H. Riten.

VINCENTIUS NUSSI,
Secretaris v. d. Congregatie der H. Riten.

NOVENE

TER EERE DER H. LIDUINA.

Gebed vóór iedere overweging.

Kom, H. Geest, vervul de harten uwer geloovigen, en ontsteek in hen het vuur uwer liefde.

Zend uwen Geest uit, en zij zullen geschapen worden.

En gij zult het aanschijn der aarde vernieuwen.

LAAT ONS BIDDEN.

God, die de harten der geloovigen door de verlichting des H. Geestes hebt geleerd: geef ons in denzelfden Geest oprecht wijs te zijn, en ons altijd in zijne vertroosting te verheugen. Door Christus onzen Heer. Amen.

EERSTE DAG.

OVERWEGING.

Geduld in de wederwaardigheden des levens.

Overweeg, hoe terecht Koning David mocht uitroepen: « Volgens de menigte mijner smarten hebben uwe vertroosting, o Heer, mijne

ziel verblijd » (Ps XCIII, 19). Want het is eens ieders dagelijksche ondervinding, dat niemand, die wederwaardigheden te dragen heeft, de vertroosting des Heeren blijft missen, indien hij slechts zijne wederwaardigheden geduldig en in onderwerping aan Gods heiligen wil weet te dragen, en immer het woord des Apostels indachtig blijft: «het lijden van dezen tijd weegt niet op tegen de toekomstige heerlijkheid, die in ons zal geopenbaard worden » (Rom VIII, 18).

Wat heeft de H. Liduina niet geleden!... De breuk van hare rib, door haar val op het ijs veroorzaakt, was het begin van inwendige verzwering, die, doorgebroken, hare krachten hoe langer hoe meer deed afnemen; na drie jaren was zij zóó van alle kracht beroofd, dat zij bedlegerig werd en nooit meer daarna de aarde raakte; negentien jaren lang gebruikte zij bijna geen voedsel, daarna niet anders dan een weinigje wijn of water in de week; het bederf harer wonden greep heel haar lichaam aan, zóó, dat afzichtelijke wormen naar buiten drongen en haar onbeschrijfelijke smarten veroorzaakten; toen de geneesmiddelen hare wonden min of meer gesloten hadden, openbaarde zich de waterzucht en volgde een schier onafgebroken slapeloosheid; herhaaldelijk werd zij bovendien door hevige tand- of hoofdpijn gefolterd en grepen geweldige keortsen haar aan; het vleesch van haar voorhoofd en haar kin was gespleten, zoodat het spreken haar uitermate moeilijk viel;

aan het rechteroog werd zij geheel, aan het linkeroog gedeeltelijk blind; te midden van haar lijden had zij nog het verlies te betreuren van haar vrome vader en moeder, die zij innig liefhad, en van haar nichtje Petronella, dat haar jaren lang dag en nacht in al hare noodwendigheden had bijgestaan. Kortom, een lijden, zooals zelden een mensch heeft gedragen, was het lijden van Liduina; en... het duurde van haar 16de tot haar 53ste jaar, dat is, onafgebroken, achtendertig jaren lang!.. En bij dat alles — nooit eenige klacht, nooit eenig ongeduld; zij bezat zelfs den heldenmoed om God nog vermeerdering van haar lijden te vragen, en placht te zeggen, dat zij gaarne, al was 't tot het einde der wereld, zou willen lijden, indien zij er één zondaar mede redden of ééne ziel uit het Vagevuur ermede verlossen kon.

Wat is óns lijden, wat zijn ónze wederwaardigheden, vergeleken bij het lijden en de wederwaardigheden der H. Liduina!... En toch:... zij bad God om nog méér, wij achten een weinigje al veel te zwaar; — zij doorstond het achtendertig jaren lang, óns maakt één dag, één uur al ongeduldig; — zij zag en aanbad in alles wat God toezond of toeliet Zijne wijze Voorzienigheid, wij meenen, dat het ons door menschen wordt aangedaan en verhalen het op hen; — zij maakte zich er heilig mede en klom er door tot de hoogste volmaaktheid op, wij worden er zondiger door en verwerven er geen of weinig ver-

diensten mede; zij, bij dat alles, was onschuldig, wij, ach ja! wij zijn beladen met schuld!...

Leeren wij van de H. Liduina den geest van geduld en onderwerping; leeren wij van haar, de toegezonden beproevingen te gebruiken tot ons geestelijk welzijn en alle lijden aan te zien als een bewijs van Gods vaderlijke liefde en goedheid; leeren wij van haar, sterk door het geloof in alles den goddelijken wil te eerbiedigen en ons lijden met het lijden van Christus te vereenigen; en vooral, laten wij alle wederwaardigheden, die ons overkomen, immer dragen met een rouwmoedig hart als boetstraffen ter uitdelging onzer zondenschuld.

*Gebed om geduld in de wederwaardigheden
des levens.*

H. Liduina, wonderbaar voorbeeld en patrones der lijdzaaamheid, ach! wij moeten de lasten des levens dragen zóó, als zij ons op de schouders worden gelegd, en kunnen daar, met al ons pogen, niet aan ontkomen; maar wij trekken daaruit, helaas! zoo weinig nut voor onze zaligheid, wij verwerven ons geen verdiensten ervan, wijl wij morren en klagen en de hand niet erkennen van Gods liefdevolle Voorzienigheid, die toch nooit, nooit iets verricht wat niet strekt tot onze zaligheid; in deze ellende zien wij op tot u, die thans in de glorie des hemels zoo hoog zijt

verheven, omdat gij op aarde zooveel om en met Christus geleden hebt; o, bid voor ons om moed en kracht, ten einde alles wat God ons overzendt met christelijk geduld en blijde onderwerping te dragen, en houd ons oog voortdurend naar omhoog gericht, opdat wij, vertrouwend op Gods belofte, door de rampen des levens van alle zonden en straffen gereinigd worden, en bij de verantwoording voor Gods rechterstoel Hem een schat kunnen aanbieden van verdiensten, door geduld in het lijden verworven. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Glorie zij den Vader, enz.

T W E E D E D A G.

OVERWEGING.

Zuiverheid van ziel en lichaam.

Kom, H. Geest, enz., als boven blz. 31.

Overweeg, dat de goddelijke Zaligmaker onder de acht Zaligheden, d. i. onder de goede werken of deugdzame eigenschappen, voor welke in het bijzonder Hij de eeuwige zaligheid beloofd heeft, ook met name de deugd van zuiverheid heeft opgesomd. «Zalig», zoo sprak Christus, «zalig zijn de zuiveren van harte, want zij zullen God zien» (Mt. V, 8). *God zien*, reeds hier op aarde, is: de waarheden Gods erkennen; hoe grooter nu de reinheid is naar ziel en naar lichaam, des te

dieper kan de mensch in Gods geheimnissen doordringen; « de zinnelijke mensch verstaat « niet wat van den geest Gods is; want het « is hem dwaasheid, en hij kan het niet be- « grijpen » (1 Cor. II, 14) en « wie zaait in « zijn vleesch, zal ook van het vleesch verderf « maaïen » (Gal. VI, 8). Onze lichamen moeten « een levende, heilige, Gode behagelijke offe- « rande » (Rom. XII, 1) zijn, indien wij eenmaal in onbederfelijkheid uit het graf willen oprijzen om « God te zien » in de hemelsche heerlijkheid.

Reeds in jeugdige jaren beminde de H. Liduina de zuiverheid met een geheel buitengewone liefde. Door bijzondere schoonheid en vele geestesgaven trok zij, nog slechts 12 jaren oud, veler oogen en harten tot zich, maar zij smeekte God, haar dat alles te ontnemen en een voorwerp van afschuw te mogen worden voor de menschen, om door vlekkelooze reinheid aan haar hemelschen Bruidegom alléén te behagen. — In de laatste jaren haars lijdens had zij eens een afschuwelijken aanslag van verdierlijkte soldaten te verduren, welke, haar woning binnengedrongen, haar meedoogenloos mishandelden en verguisden: « gij weet niet », sprak de kuische maagd, « welk vonnis u van God boven het « hoofd hangt », en kort daarop kwamen velen dier snoodaards rampzalig aan hun einde; maar Liduina zag in den nacht na den aanval haar Engel naar omlaag dalen, en deze sprak haar toe: « wees gegroet, beminde zuster!

«verheug u, want uw wensch is vervuld.
 «Door de schaamtelooze mishandeling der
 «soldaten zijt gij in 's Heeren voetstappen
 «getreden, en door hun lasterlijke scheld-
 «woorden zijn de parelen aan uw kroon vol-
 «tallig geworden ».

't Was door die hemelsche reinheid vooral,
 dat Liduina de genade verkreeg om *God te*
zien reeds op aarde, niet slechts door het
 geloovig aannemen Zijner waarheden, niet
 slechts door de geheel buitengewone kennis
 van de geheimnissen des hemels, maar ook
 door de aanschouwing van Jesus Christus,
 Zijne H. Moeder, verschillende Heiligen, die
 haar herhaaldelijk verschenen, en met wie zij
 sprak en vertrouwelijk omging, als ware zij
 reeds op aarde deelgenoot van hun verheer-
 lijkt leven.

En wij !... Ach, hoevelen zoeken hun geluk
 en hun vreugde in de voldoening van het
 zingenot des lichaams ! Hoevelen gaan onvoor-
 zichtig en lichtzinnig den ondergang van
 lichaam en ziel te gemoet door te luisteren
 naar de wreede eischen der hartstochten, in
 plaats van gehoor te geven aan de heilzame
 uitspraken van hun goed geweten en aan de
 waarschuwingen van brave ouders of bezorgde
 priesters ! Hoevelen zijn er, vooral in onze
 dagen van vermaak en wellust, hoevelen, wier
 verstand, door de onkuishheid verduisterd,
 het licht van de kostbare waarheden des ge-
 loofs niet meer kan zien, terwijl tegelijkertijd
 hun wil schier geheel krachteloos wordt en

zij zich in een poel van bederf rondwentelen. O, mochten die allen. . moge ook ik zelf immer voor oogen houden, dat « zij, die aan Christus « toebehooren, het vleesch met zijne ondeugden en begeerlijkheden moeten kruisigen » (Gal. V, 24), om na den worstelstrijd van dit leven de overwinningskroon te ontvangen en in de eeuwigheid *God te zien* van aanschijn tot aanschijn.

Gebed om de deugd van zuiverheid.

H. Liduina, om de edelmoedige liefde, waarmede gij een vlekkelooze kuischheid hebt uitverkoren boven al de genoegens der aarde, zie met mededoogen neder op ons, die den zwaren strijd tegen de begeerlijkheid des vleesch es nog te voeren hebben en helaas! zoo gemakkelijk besluiten om de genietingen der wereld te stellen boven de reinheid van lichaam en ziel; « lelie van maagdelijke zuiverheid » (*Lit.*), vraag uw goddelijken Bruidgom voor ons om vergiffenis van al onze onreinheden; bewaar ons, door uwe machtige voorspraak, van alle gevaren voor onze zuiverheid; verwerf ons moed en kracht om alle gelegenheden en personen te ontvluchten, die ons tot zonden des vleesch es zouden kunnen brengen; help ons overwinnen in de oogenblikken van bekoring; blijf voor ons bidden, opdat wij, ieder in den kring, waarin God ons geplaatst heeft, ongeschonden de zuiverheid bewaren, welke past aan onzen staat,

en wij eenmaal met u het loon mogen ontvangen, dat voor «de zuiveren van harte» is weggelegd: «God te zien» van aanschijn tot aanschijn in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Glorie zij den Vader, enz.

DERDE DAG.

OVERWEGING.

Milddadigheid jegens de armen.

Kom, H. Geest, enz., als boven blz. 31.

Overweeg, hoe de goddelijke Zaligmaker ons geleerd heeft milddadig te zijn jegens de armen, en welk een onbeschrijfelijk groote waarde Hij aan den aalmoes hecht. «Zalig zijn de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid verwerven!» (Mt. V, 7) roept Christus ons toe; Hij verzekert ons: «alwat «gij aan den minste der Mijnen hebt gedaan, «dat hebt gij aan Mij gedaan» (Mt. XXV, 40); Hij heeft aan een glas water, in Zijnen naam gegeven, een matelooze belooning toegezegd (Mt. X, 42), en op den laatsten oordeelsdag zal Hij, gelijk Hij zelf ons verklaard heeft (Mt. XXV), loon uitdeelen of straf, naarmate wij, al dan niet, den hongerige hebben gespijzigd, den dorstige hebben gelaafd, den naakte hebben gekleed, den vreemdeling hebben geherbergd, den zieke hebben bezocht.

In deze deugd heeft de H. Liduina, hoe arm ook zij zelve was, op bijzondere wijze uitgeblonken: zij wist, bij al hare behoefte, altoos nog iets af te zonderen voor haar noodlijdende naasten, en God toonde haar herhaaldelijk, hoe welgevallig Hem die nederige diensten der liefde waren. Na een hevigen brand, die bijna de geheele stad Schiedam in de asch legde, kwam eene arme weduwe tot Liduina om een onderkomen: de heilige bewilligde hierin, en op het eerstvolgende Kerstfeest werden Liduina en hare arme beschermeling te zamen bevoorrecht met een hemelsch visioen van Christus' geboorte. — Eene vrouw, die aan vallende ziekte leed en haar onderhoud moest opbedelen, werd om hare kwaal van deur tot deur verstooten, niet echter toen zij bij Liduina's schamele woning kwam: dáár verzocht zij te drinken, en Liduina gaf haar aanstonds de halve kom wijn, waaruit zij zelve wekelijks een klein teugje gebruikte: het eenige wat zij in een gansche week verdragen kon; de arme vrouw ledigde de kom in een oogwenk en vroeg nog meer; maar Liduina had niets anders dan nog een geldstuk: zij gaf het aan de vrouw om wat bier te gaan koopen. Des avonds nu werd Liduina door een brandende koorts overvallen en vroeg om de kom met wijn... en wonder! de kom was gevuld tot den rand toe, en wel met een wijn, zoo zacht van smaak, dat hij niet, gelijk de vorige, voor Liduina met water behoefde vermengd te worden, en

nadat de heilige gedronken had, verminderde de hoeveelheid niet gedurende meerdere weken. — Om de schulden af te betalen, die haar broeder bij zijn dood had achtergelaten, liet zij verkoopen wat haar nog van de erfenis harer moeder restte, en zond zij haar neef uit met de beurs, waarin zich het zoo verworven geld bevond, om alle schuldeischers te gaan voldoen: een ieder kreeg het zijne, maar... het geld in de beurs verminderde niet; die beurs noemde Liduina voortaan «de beurs van Jesus», en als zij de aalmoezen, haar zelve geschonken, eerst had weggegeven, dan tastte zij altoos in die beurs en vond er altijd overvloed van geldstukken in om aan de armen uit te deelen. — Aan huiszittende armen liet zij alles brengen wat tot haar beschikking was gesteld: wol, linnen, vleesch, brood, erwten enz., en een wintervoorraad, aanvankelijk opgedaan voor drie huisgezinnen, vermeerderde op wonderbare wijze zóó, dat zij er zesendertig gezinnen mede begiftigen kon; ja, somwijlen zagen hare vrienden de geldstukken, die zij voor Liduina's oogen uitelden, onder hunne handen vermenigvuldigen.

Welk een beschamend voorbeeld voor ons, die zoo dikwerf ongevoelig blijven voor Gods lieve armen, en, terwijl wij overvloed hebben van alles, vergeten dat zoo menig noodlijdende met een honderdste, misschien zelfs een duizendste deel van het onze zou gelukkig zijn te maken. Of indien we al niet ongevoelig zijn, hoe menigmaal bekruipt ons een

al te kleingeloovige vrees, dat het noodige ons zal gaan ontbreken, wanneer wij milddadig zijn jegens de armen: — juist het tegendeel toont ons Liduina's geschiedenis.

Gebed om milddadigheid jegens de armen.

Milddadige Liduina, die op zoo wonderbare wijze ondervonden hebt, welke zegeningen God aan den aalmoes heeft verbonden, stort in ons hart een vonkje van het medelijden met de armen, dat uw gemoed vervulde; wij zijn nog zoo gehecht aan de vergankelijke goederen der aarde, terwijl wij weten, dat wij door ze aan de armen te schenken onze zonden kunnen afkopen; wij zijn nog zoo klein van geloof, dat wij vreezen het noodige te zullen derven, als wij milddadig zijn, terwijl wij weten, dat niemand ooit door aalmoezen te geven tot armoede is vervallen; in die blindheid nemen wij onze toevlucht tot u: help ons door uw voorspraak om ons los te maken van aardsche bezittingen en met blijde edelmoedigheid het onze met Gods lieve armen te deelen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Glorie zij den Vader, enz.

VIERDE DAG.

OVERWEGING.

Medelijden met de zielen in het vagevuur.

Kom, H. Geest, enz., als boven bl. 31.

Overweeg de leer der Kerk, dat er een Vagevuur bestaat, waarin de zielen dergenen, die in Gods liefde gestorven zijn, de tijdelijke straffen moeten uitboeten, die zij na de vergiffenis der doodzonden nog hebben overgehouden, of die zij nog voor dagelijksche zonden te lijden hebben; zij kunnen het Vagevuur niet uitgaan, vooraleer zij, naar de woorden des Zaligmakers «den laatsten penning hebben afbetaald» (Mt. V, 26); en zich-zelfen redden kunnen zij niet, wjl de tijd om door boetvaardigheid zich te reinigen en verdiensten te vergaderen voor haar voorbij is. Zij kunnen echter door ons, die nog op aarde zijn, geholpen en gered worden, als wij gebeden en goede werken voor hare verlossing aan God opdragen, of aflaten op haar toepassen, en bijzonder door de offerande der H. Mis. «Het is derhalve», zóó zegt de de H. Schrift, «een heilige en heilzame gedachte voor de overledenen te bidden, opdat zij van hunne zonden ontbonden worden» (2 Mach. XII, 46).

De H. Liduina had een onbeschrijfelijk medelijden met de zielen in het Vagevuur. «Wilt gij», zoo sprak eens haar Engelbewaarder tot haar, «wilt gij nog langer die koorts

«lijden tot bevrijding uwer dierbaren uit het «Vagevuur?» — «Ik ben bereid», antwoordde zij, «en zou die pijnen willen lijden tot den «laatsten adem mijns levens, indien ik daar-«door al mijn bloedverwanten uit het Vagevuur «kon verlossen.» Meermalen werd zij door haar Engelbewaarder naar die zuiveringsplaats heengevoerd om het mateloos lijden der hulpe-looze overledenen te aanschouwen: dan sprak zij met hen, beloofde hun te zullen bijstaan, en uit hare vervoering teruggekeerd, droeg zij dan gaarne de hevigste folteringen om daarmee voor hen aan Gods strenge rechtvaardigheid te voldoen. En God beloonde haar herhaaldelijk door openbaringen, dat zij deze of geene ziel verlost had: dan zag zij de door haar geredde zielen stralend van luister den hemel binnengaan, en werd opnieuw gesterkt om nog meer voor hen te bidden, nog meer voor hen te lijden.

Leeren wij van de H. Liduina alles in het werk te stellen om tijdens ons leven te boeten voor onze zonden; het lijden in het Vagevuur is zóó zwaar, dat heel een leven van zware boetplegingen dragelijker is dan één oogenblik van lijden in die plaats van zuivering. Maar leeren wij ook van haar, altoos te denken aan den smartkreet, die vandaar uit tot ons omhoog rijst: «ontfermt u mijner! «ontfermt u mijner! gij ten minste, die mijne «vrienden zijt; want de hand des Heeren heeft «mij getroffen» (Job XIX, 21). O! daar lijden misschien nog zoovelen, die met ons door de

bar
op
vel
de
mi
voe
wij
H.
pri
Jes
he

loc
ten
he
on
Jes
gij
uw
de
van
voe
aan
ón
goe
dat
bit

handen des bloeds of van innige vriendschap op aarde zijn verbonden geweest;.... zooveelen misschien, tot wier zonden wij zelven de aanleiding hebben gegeven;.... zooveelen misschien, die op aarde geen meedoogende voorsprekers hebben achtergelaten!.... Laten wij hen, vooral gedurende de offerande der H. Mis, indachtig blijven, en dikwijls, met den priester mede, het alverzoenend Bloed van Jesus Christus voor hunne redding aan den hemelschen Vader opdragen.

Gebed voor de zielen in het vagevuur.

H. Liduina, gij «die zooveel voor de geloovige zielen hebt gebeden en geleden» (*Lit.*), terwijl gij nog op aarde waart, zet in den hemel het werk voort, dat gij in uw leven onafgebroken hebt verricht; wijs den Heer Jesus Christus op de matelooze smarten, die gij verduurd hebt, en draag ze Hem op, met uw vurig gebed, voor de zielen der overledene geloovigen. Verlos, o verlos de zielen van onze ouders.... bloedverwanten.... en vooral de zielen van...., die wij u bijzonder aanbevelen. En verwerf, smeeken wij u, voor óns de genade, om in dit leven zóó door goede werken onze straffen uit te boeten, dat wij bij onzen dood aan die plaats van bittere folteringen mogen ontkomen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Glorie zij den Vader, enz.

VIJFDE DAG.

OVERWEGING.

Het H. Sacrament der Biecht.

Kom, H. Geest, enz., als boven blz. 31.

Overweeg, welk een grenzenlooze barmhartigheid de goddelijke Verlosser ons bewezen heeft, toen hij tot Zijne Apostelen sprak: «ontvangt den H. Geest, wier zonden gij zult «vergeven hebben, zijn ze vergeven, en wier «zonden gij zult gehouden hebben, hun zijn «zij gehouden» (Joan. XX, 23); aldus stelde Hij het H. Sacrament der Biecht in, om ons, zoo dikwijls wij het verlangen, vergiffenis te schenken van al de zonden, die wij na het H. Doopsel bedrijven.

In een visioen zag de H. Liduina de rampzalige gevolgen van een slechte biecht. Eene vrouw had bij Joannes Wouters hare zonden beleden, maar weigerde de opgelegde boete te volbrengen, zonder den biechtvader dit boos opzet bekend te maken. Na eenigen tijd verschenen aan de H. Liduina eenige kerkvaders, die haar oplegden om Joannes, welke ook Liduina's biechtvader was, te waarschuwen, dat hij de arme zondares hare misdaad onder het oog zou gaan brengen. Zóó geschiedde het; maar de ongelukkige vrouw bleef hardnekkig, weigerde om naar Joannes' waarschuwendende woorden te luisteren en volhardde in hare boosheid. — In een ander visioen

aans
van
zonde
gebie
tensa
nabij
de d
en a
er to
« ha
« ze
« ee
nam
zag
in
Maa
het
Lid
vad
vee
me
me
ven
wo
zij
lan
aa
he
va
ra
in
ha

aanschouwde Liduina de heilrijke gevolgen van een goede biecht. Eene vrouw, die hare zonden oprecht en met de vereischte gesteltenis gebiecht had, bleef aanhoudend door gewetensangsten gefolterd en was der wanhoop nabij: telkenmale verscheen haar in den slaap de duivel met een schuldbrief in de hand, en als zij ter verdediging haar goede biecht er tegen in bracht, antwoordde hij: « mijn « handen zult gij niet ontkomen; ziehier den « zegelbrief, die mij uwe dienstbaarheid voor « eeuwig verzekert! » De ongelukkige vrouw nam haar toevlucht tot Liduina; in een visioen zag deze, hoe de duivel met zijn schuldbrief in de handen juichte, toen eensklaps de H. Maagd Maria hem met onweerstaanbare kracht het papier uit de hand rukte en het verscheurde. Liduina gaf hiervan kennis aan haren biechtvader, en deelde deze verschijning met zoo veel verzekerdheid aan de wanhopige vrouw mede, dat haar afgemartelde ziel eensklaps met zoeten troost en blijde zekerheid over de verworven vergiffenis vervuld werd.

Zelf hechtte Liduina alle waarde aan het woord des biechtvaders en volgde zij getrouw zijne vermaningen op. In de eerste jaren harer langdurige ziekte was zij meestal ten prooi aan allerlei gemoedsangsten en kwellende dorheid. Toen zond God haar in den persoon van Joannes Pot een wijzen en vaderlijken raadsman; deze leerde haar het geheim om in de volmaaktheid op te klimmen, en spoorde haar aan om zich met een edelmoedig hart

geheel aan het aardsche te onttrekken en zich voortdurend te verdiepen in de beschouwing van 's Heeren Lijden. Aanvankelijk stuitten Liduina's pogingen af op een onverwinnlijken afkeer, die haar door het gevoel harer smarten overmeesterde; maar Joannes bleef volharden bij zijn vermaning en Liduina bij haar ijverige pogingen, en niet lang duurde het, of zij vond in die overdenking, op raad haars biechtvaders begonnen en voortgezet, een onbeschrijflijken zieletroost en een onuitsprekelijk genot.

O, indien wij immer bezorgd waren om met een waarlijk rouwmoedig hart en in alle oprechtheid onze zonden te belijden, hoe spoedig zouden wij ondervinden, welk een krachtig hulpmiddel de goddelijke Zaligmaker ons gegeven heeft om ons te reinigen van onze misdaden en te volharden en vooruit te gaan in de deugd... Wat al beleedigingen zouden dan aan U, o mijn God, worden bespaard!...

Leeren wij van de H. Liduina de vermaningen en waarschuwingen van onzen biechtvader getrouw opvolgen, al kost het ons somtijds een zwaar offer ons aan personen of gelegenheden te onttrekken, welke ons ten val zijn. Het woord des biechtvaders is het woord van God, en nooit zullen wij spijt hebben van daarnaar te hebben geluisterd.

Gebed om altoos goed te biechten

H. Liduina, wij bewonderen de kinderlijke

vol
gee
bra
hoe
zie
dat
Go
o,
goe
me
aan
doe
van
don
ten
doe
me
klu
len
voe

Za

volgzaamheid waarmede gij de lessen van uw geestelijken leidsman in beoefening hebt gebracht, ofschoon gij door den hemel met de hoogste voorrechten waart begunstigd, en wij zien u van deugd tot deugd opklimmen, doordat gij uw biechtvader immer als een door God gezonden bestuurder hebt beschouwd; o, verwerf ons toch de genade om altijd een goed gebruik te maken van het H. Sacrament der Biecht, altoos stipt te gehoorzamen aan de waarschuwingen en wenken, die wij door onzen zielzorger van God zelven ontvangen, ook al kost het moeite aan onze bedorven natuur om de eischen der hartstochten te weerstaan; bid voor ons, opdat wij, door de goddelijke kracht van dit H. Sacrament geholpen, ons losrukken aan de wreede kluisters der zonde, meer en meer onze zielen reinigen en van deugd tot deugd mogen vooruitgaan. Amen.

*Onze Vader. — Wees gegroet.
Glorie zij den Vader, enz.*

ZESDE DAG.

OVERWEGING.

Liefde voor het H. Sacrament des Altaars.

Kom, H. Geest, enz., als boven bl. 31.

Overweeg, welk een liefde de goddelijke Zaligmaker getoond heeft, toen Hij, in het

laatste Avondmaal, het brood en den wijn veranderde in zijn Lichaam en Bloed: in Zijne oneindige wijsheid wist Hij niet meer te geven, in Zijne oneindige almacht kon Hij niet meer geven, in Zijne oneindige goedheid had Hij niet meer te geven; want Hij gaf ons Zich-zelfen, geheel en al, met ziel en lichaam, met vleesch en bloed, met Godheid en Menschheid, gelijk Hij verheerlijkt is in den hemel. En Hij heeft ons daarenboven de belofte gedaan: «wie Mijn vleesch eet en Mijn bloed «drinkt, heeft het eeuwige leven, en Ik zal «hem opwekken ten jongsten dage: want Mijn «vleesch is waarlijk spijs, en Mijn bloed is «waarlijk drank; wie Mijn vleesch eet en Mijn «bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem» (Joan. VI, 55-57).

O! hoezeer heeft dat de H. Liduina onder-vonden, zij zoo vol van godsvrucht voor het H. Sacrament. Wijn zij de kerk niet kon be-zoeken, maakte zij zich de gewoonte eigen om zich onder het H. Misoffer in den geest met de geloovigen te vereenigen; zij ontving herhaaldelijk de H. Communie onder stroomen van tranen en zocht en vond daarin immer een onbeschrijflijken troost; ja zelfs, zij leefde van de H. Communie alléén, want dit he-melsch Brood alleen kon zij nuttigen, en het onderhield hare lichaams- zoowel als hare zielskrachten, jaren en jaren achtereen, ter-wijn zij geen enkele lichamelijke spijs kon verdragen. — Op zekeren avond zag zij eensklaps een stralenden lichtglans in haar ka-

mertje verschijnen, en aan het voeteneinde harer legerstede den Heer Jesus Christus in de gedaante van een gekruist kind, met de vijf wonden; toen het zich weer scheen te verwijderen, smeekte zij: « Heer, indien het « zeker is, dat Gij van hier heengaat, laat mij « dan een teeken ter gedachtenis achter »; de Heer daalde weder omlaag, veranderde Zijne gedaante in den vorm eener H. Hostie en bleef boven haar zweven, en de pastoor, die met meer andere aanwezigen, hetzelfde verschijnsel aanschouwde, reikte haar, op haar dringend verzoek, de wonderdadige Hostie toe: dit wonder werd door de Kerkelijke Overheid onderzocht en bevestigd. Vooral sinds die wonderbare Communie groeide Liduina's godsvrucht en liefde voor het H. Sacrament van dag tot dag aan, en dikwerf werd zij bij het ontvangen ervan inwendig door zulk een goddelijk licht bestraald, dat zij met het oog des geestes haren zielstoestand zóó duidelijk doorzag, als het lichamelijk oog des menschen de stoffelijke dingen waarneemt.

Hoeverre staan wij bij zulk een eerbied en liefde ten achter! Wij ontvangen zoo dikwerf de H. Communie in een hart, dat nog aan het aardsche gehecht is; dat nog vervuld is met kwade neigingen, dat nog den moed niet heeft om de vrijwillige dagelijksche zonden te vermijden; dat mischien, helaas! nog niet door ware boetvaardigheid is gereinigd van groote zonden. . . . Ééne Communie kon ons heilig maken, en

na vele Communiën blijven wij nog zoo bitter onvolmaakt!....

Gebed om altoos waardig te communiceeren.

O Liduina, «brandende van liefde voor het H. Sacrament» (*Lit.*), gij, die door middel van dat H. Geheim van deugd tot deugd zijt vooruitgegaan en bij iedere H. Communie uwe liefde tot Jesus Christus heviger voelt ontvlammen, zie goedgunstig neder op ons, die dikwerf zoo koud en onverschillig zijn en nog zoo zondig blijven, terwijl wij nederknielen voor het heilig Tabernakel of aan Jesus' kostbaren liefdedisch; verwerf ons de genade om nooit met groote zonden op ons geweten tot de H. Tafel te naderen, maar altoos daar te komen aanzitten met ware boetvaardigheid, met een vlekkeloos rein geweten, met een diepen ootmoed en een vurige liefde, om aan al de genadeschatten deelachtig te worden, die de liefdevolle Verlosser door dit H. Sacrament ons aanbiedt; verwerf ons ook inzonderheid de genade om in ons stervensuur met die hemelsche Teerspijze versterkt te worden en denzelfden Jesus, dien wij op het altaar in Zijn verborgenheid getrouw vereerden, op Zijn rechterstoel als een genadig Rechter te mogen ontmoeten. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Glorie zij den Vader, enz.

ZEVENDE DAG.

OVERWEGING.

*Godsvrucht tot de H. Maagd en Moeder
Gods Maria.*

Kom, H. Geest, enz., als boven bl. 31.

Overweeg, hoe in de Katholieke Kerk ten allen tijde de verheerlijking van den goddelijken Verlosser samenging met de vereering zijner heilige Moeder, en hoe al de heiligen der Kerk zich beijverden om Maria aan te roepen en na te volgen, diep overtuigd dat hare voorspraak bij haar Goddelijken Zoon van onbegrijpelijk grooten invloed is.

Reeds van kindsbeen af onderscheidde zich de H. Liduina door een buitengewone godsvrucht voor de gezegende Moeder des Heeren. In de kerk van Schiedam was een mirakuleus Lieve-Vrouwe-beeld, en dagelijks ging de achtjarige Liduina, als zij haren broeders op de stadsschool hun middagmaal gebracht had, de kerk binnen om eenige oogenblikken voor dat wonderbeeld neder te knielen en te bidden; en zóó innig was dan haar gebed, dat zij somwijlen veel langer toefde dan haar moeder had goedgevonden. Maar dan verontschuldigde Liduina zich met de woorden: « ik moest toch de Moeder Gods nog groeten, en « zij heeft mij toegelachen », en Liduina's moeder voelde zich gelukkig om de godsvrucht van haar dochttertje. Maria bleef die kinderlijke toegenegenheid indachtig; later, toen

Liduina aan haar ziekbed lag vastgekleusterd, werd zij herhaaldelijk door verschijningen en troostwoorden der H. Moeder Gods begunstigd, en het zoo vurig vereerde beeldje zelf werd eens, bij een grooten brand, die ook een gedeelte der kerk vernielde, in het armoedig kamertje van Liduina gebracht ter bewaring: daar straalde het voor het oog der vrome lijdere in een schitterenden hemelglans.

Zóó beloonde Maria de haar gebrachte huldebewijzen en verhoorde zij de tot haar opgezonden gebeden.

Leeren wij van de H. Liduina, in allen nood onze toevlucht te nemen tot Maria; een «smeevende almacht» noemt haar de H. Bernardus, en Jesus heeft, hangende aan het kruis, haar ook aan ons tot Moeder gegeven. Zij verstoot niemand, die met kinderlijk vertrouwen tot haar komt, en het is nog nooit gehoord, dat iemand haar te vergeefs heeft aangeroepen.

Gebed om godsvrucht tot de H. Maagd Maria.

H. Liduina, «getrouwe dienaressen der H. «Maagd» (*Lit.*), wij weten, dat wij eene Moeder in den hemel hebben, die ons de innigste liefde toedraagt en de teederste zorgen aan ons wil wijden; maar ons gebed tot haar is dikwijls zoo onvruchtbaar, omdat wij het kinderlijk vertrouwen missen, waarmede gij gewoon waart haar aan te roepen; o! leer ons, bidden wij u, met die liefde tot haar te gaan,

waarvan gij ons het voorbeeld hebt gegeven, opdat wij, evenals gij, in leven en sterven haar trouwen bijstand en machtige bescherming mogen ondervinden. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Glorie zij den Vader, enz.

ACHTSTE DAG.

OVERWEGING.

Vereering van den H. Engelbewaarder.

Kom, H. Geest, enz., als boven bl. 31.

Overweeg, welk een zorgvolle liefde de goede God getoond heeft door voor ieder mensch een Engel aan te stellen, die hem van het begin zijns levens af moet bewaren. Van ieder onzer geldt het woord, dat de Heer sprak tot Mozes en zijn volk, toen het uit Egypte op- trok naar het Beloofde Land: «Ziet, ik zend «een Engel voor uw aangezicht om u te be- «houden op den weg en u te voeren naar de «plaats, die ik voor u bereid heb» (Exod. XXIII, 20). Ons leven is een slavernij, druk- kender dan die de Joden droegen in Egypte; ons Beloofde Land is de hemel, waar wij henentrekken. Maar op dien moeielijken tocht hebben wij een Engel Gods aan onze zijde waar wij gaan of waar wij staan, een gezant des Heeren houdt het oog op ons gevestigd hetzij wij waken, hetzij wij slapen, een hemel-

bode beschermt ons in allen geestelijken en lichamelijken nood, brengt onze gebeden en goede werken voor den troon van God en vraagt onophoudelijk duizendvoudige zegeningen voor ons af. Als een koning der aarde ons een zijner hofdienaren toezond met den last om ieder oogenblik zorg voor ons te dragen, onze dankbaarheid jegens zulk een welwillenden vorst zou geen grenzen kennen, en we zouden den ons gegeven beschermer op alle wijze eeren, hem ons volle vertrouwen schenken, hem raadplegen in alle omstandigheden, zonder ophouden zijne hulp vragen, en alles, alles doen wat hij van ons zou verlangen. Hoeveel te meer dan moeten wij aldus met onzen Engelbewaarder handelen, welken de Koning der koningen uit zijn hemelhof tot onze bescherming heeft afgezonden!....

De H. Liduina ging met haren Engelbewaarder om in de innigste vertrouwelijkheid, en zij kende de Engelen van hare priesters, bloedverwanten en van vele menschen. Herhaaldelijk verscheen hij haar in een stralenkrans, waarbij het licht der zon geheel verduisterde. Haar Engelbewaarder voerde haar in den geest nu eens naar heerlijke lustoorden, waar zij een voorsmaak van de hemelsche zaligheid genoot, dan eens naar de lijdende zielen in het Vagevuur, dan weder naar de plaatsen van het H. Land, welke door Jesus' geboorte, prediking en lijden geheiligd waren. Toen zij eens, om in haar hevige koortshitte

eenigermate adem te scheppen, vruchteloos haar stokje zocht om het gordijn te verschuiven en zich niet kon bewegen, legde de Engel een beter stokje, geurend van hemelschen geur, aan hare zijde neder; op een Asch-Woensdag teekende hij haar met een aschkruisje; hij toonde haar jaarlijks meermalen in het Paradijs een rozenstruik, eerst klein, daarna al hooger en hooger opbloeiende, en onderrichtte haar, dat deze het beeld was van haar leven en zij niet zou sterven, voordat alle rozen zouden ontloken zijn; kort vóór haren dood zag zij alle rozen ontloken en verklaarde zij juichend: «weldra zal ik uit «dit tranendal omhoog stijgen!»

Al mag ons oog niet, gelijk de H. Liduina, onzen Engelbewaarder aanschouwen, laten wij toch nooit vergeten, dat hij aan onze zijde is en ons gadeslaat; vooral niet dán, wanneer wij tot zonden worden bekoord. Wie durft zondigen, als hij met levendig geloof zijn Engelbewaarder, een gezant des hemels, naast zich ziet staan!.... Laten wij ten minste iederen dag bij het morgen- en bij het avondgebed hem vertrouwwol aanroepen.

Gebed om godsvrucht voor onzen H. Engelbewaarder.

H. Liduina, «die zoo vertrouwelijk ver-
«keerdet met uwen heiligen Engelbewaarder»
(*Lit.*), en tallooze weldaden door zijne bemiddeling van God hebt verkregen, verwerf

ons de genade om immer in vreugde en leed een onwankelbaar vertrouwen te stellen op de machtige hulp en voorspraak van den Engel, dien Gods goedheid met onze bescherming heeft belast; leer ons hem aan te roepen dan vooral, wanneer wij in den strijd tegen het kwaad schier dreigen te bezwijken; verwerf ons inzonderheid de genade om in het stervensuur onze toevlucht tot hem te kunnen nemen en aan zijne hand naar Gods rechterstoel te worden heengevoerd. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Glorie zij den Vader, enz.

NEGENDE DAG.

OVERWEGING.

De H. Liduina als raadgeefster.

Kom, H. Geest, enz. als boven blz. 31.

Overweeg, hoe vaak de eigenliefde, die ons verblindt, een heillooze raadgeefster is, en hoe menigmaal de mensch, in weerwil van die waarheid, toch liever luistert naar háár, dan naar de vermaningen en waarschuwingen, die ouders en overheden in naam van God ons geven. Daarom sprak de oude Tobias tot zijn zoon: «vraag altoos raad bij den wijze» (Tob. IV, 29); daarom roept God zelf door den mond van den Wijzen Man ons toe: «wie «wijs is, luistert naar raadgevingen» (Spr. XII, 15); «doe niets zonder te raadplegen, en na

« de daad zult gij u niet berouwen » (Eccli. XXXII, 24).

Zóó handelde de H. Liduina: de raadgevingen harer vrome ouders, en vooral ook die van haren biechtvader waren haar altoos als de wet Gods, en nooit heeft zij berouw gehad van daarnaar te hebben geluisterd. — Ook zij zelve, op geheel buitengewone wijze door God voorgelicht, was menigmaal een wijze raadgeefster voor anderen: gelukkig waren degenen die haar woorden opvolgden, ongelukkig degenen die ze in den wind sloegen. Een hebzuchtigen rijke, die haar het vet zijner kapoenen weigerde, waarmede zij een pleister wilde maken, vermaande zij tot milddadigheid, en zij voorspelde hem, dat anders de muizen zijne kapoenen zou verslinden: zóó gebeurde het. Later herhaalde zij meermalen bij hem dezelfde raadgeving, hem wijzende op zijn naderenden dood: « bereid u door een oprechte « biecht », zoo sprak zij; « en geef het onrecht- « vaardig goed, dat gij in uw huis hebt, aan « de rechtmatige bezitters terug », en toen de hebzuchtige man ontkende onrechtvaardig goed te bezitten, liet zij hem zeggen waar het lag en aan wie het toebehoorde; maar de zondaar luisterde niet naar hare woorden: hij stierf onboetvaardig, en Liduina's Engel toonde haar het verblijf, waar deze misdadige in de eeuwigheid gestraft werd. — Pastoor Joannes Wouters ging haar eens om raad vragen op den dag vóór het feest der Onbevleete Ontvangenis, of hij op dien eigen dag

dan wel op den volgenden naar Overschie zou gaan; « ga heden », antwoordde Liduina, « morgen moet gij voor de uitvaart van mijn « vader zorgen ».. en weinige uren daarna stierf haar vader. — Uit het bisdom Keulen kwam een jongeling haar raadplegen omtrent de begeerte naar het kluizenaarsleven, die hij in zich gevoelde; Liduina verzekerde hem, dat God hem waarlijk daartoe riep en deed hem meerdere voorspellingen over zijn volgend leven, die alle in vervulling zijn gegaan. — Aan een man, die slecht ter faam stond, bracht zij zijne misdaden onder het oog, en bij zijne loochening riep zij, door God voor- gelicht, uit: « waarom liegt gij? Op dien « dag, op dat uur, op die plaats heb ik u zien « zondigen! » Hevig ontsteld kwam de zondaar nu voor de waarheid uit; toen vermaande hem Liduina om spoedig oprecht te gaan biechten, wjl het uur van zijn dood aanstaande was; hij gaf gevolg aan hare waarschuwingen, werd weinige weken later doodelijk ziek, liet wederom Liduina vragen, of hij de laatste HH. Sacramenten moest ontvangen, gaf als te voren gehoor aan haar bevestigend antwoord en stierf in de armen van den priester. — Een geleerd kloosterling uit Utrecht kwam eens in haar arm kamertje om haar verschillende vragen voor te leggen omtrent de waarheden des geloofs, en de ongeletterde zieke antwoordde hem op alles met wonderbare duidelijkheid.

Laten wij nimmer aan eigen oordeel alléén

alle waarde hechten: op die wijze hebben zoovelen zich in het ongeluk gestort. Bedenken wij daarentegen, dat anderen, die waarlijk belang in ons stellen, veel beter dan wij zelven weten, wat goed en heilzaam voor ons is naar ziel en naar lichaam. Vooral echter wanneer het geldt de deugd der ziel te bewaren, dan moeten wij goeden raad vragen en dien trouw opvolgen, ook al wordt ons geboden wat ons moeielijk valt of verboden iets waaraan ons hart is gehecht; nooit, nooit moeten wij den goeden raad afstooten, die ons hindert, maar het woord der H. Schriftuur indachtig blijven: « wonden, door een vriend « toegebracht, zijn beter dan de bedriegelijke « kussen van een vijand » (Spr. XXVII, 6).

Gebed om voorlichting der H. Liduina in alle omstandigheden des levens.

H. Liduina, die door uwe heilrijke raadgevingen zoovelen in de deugd bewaard, zoovelen van den eeuwigen ondergang gered hebt, en allen, die uwen raad kwamen inroepen met de grootste liefde en belangstelling hebt voorgelicht en ondersteund, thans in den hemel wilt gij, zeker niet minder dan op aarde, voor ons een betrouwbare raadgeefster zijn; onderricht ons dan, bidden wij u, hoe wij moeten handelen... (hier overdenke men en bevele men aan datgene, waarvoor Liduina's raadgeving wordt verlangd, b. v. de keuze van een levensstaat, het aangaan eener verkeering, het sluiten van een huwelijk, he'

opzetten eener belangrijke onderneming enz.); wij zijn bereid uwe ingevingen te volgen, wèl overtuigd, dat uwe voorlichting ons in staat zal stellen om in al de omstandigheden des levens te handelen naar Gods heiligen wil, en zóó door de jaren des tijds heen te gaan, dat wij de goederen der eeuwigheid niet verliezen. Amen.

Onze Vader. — Wees gegroet.

Glorie zij de» Vader, enz.

LITANIE

TER EERE VAN DE

HEILIGE LIDUINA,

Satrones der Lijdzzaamheid.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, Hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God, Heilige Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.

Heilige Maria, onbevlekt ontvangen, bid voor ons.

Heilige Joseph, zorgvolle bewaarder van het goddelijk Gezin, bid voor ons.

Patrones der lijdzaamheid, bid voor ons.
 Spiegel van zachtmoedigheid,
 Lelie van maagdelijke zuiverheid,
 Toonbeeld van geduld en onderwerping,
 Troost voor lijdenden en zieken,
 Hulp en steun bij kwalen en langdu-
 rige beproevingen,
 Getrouwe dienaress der Heilige Maagd,
 IJverige navolgstster van het Lijden des
 Heeren,
 Uitmuntend voorbeeld van Geloof, Hoop
 en Liefde,
 Sterk door uwe zwakheid,
 Tempel van Gods Heiligen Geest,
 Brandende van liefde voor het H. Sa-
 crament,
 die dag en nacht den Heer hebt gediend,
 die de wereld en haar bedriegelijk
 schoon veracht hebt,
 die u reeds op jeugdigen leeftijd aan
 den Heer hebt toegewijd,
 die vervuld waart van den geest des
 gebeds,
 die den maagdelijken staat hebt hoog-
 geschat,
 die zoo vertrouwelijk verkeerdet met
 uwen H. Engelbewaarder,
 die de Wonden des Zaligmakers mocht
 dragen in uw lichaam,
 die aan de genade, u geschonken, im-
 mer trouw hebt beantwoord,
 die de noodlijdenden naar ziel en li-
 chaam in bescherming hebt genomen,

H. Liduina,

Bid voor ons.

bewijs van uw vaderlijke liefde en goedheid,

Dat wij sterk door het Geloof in alles Uwen goddelijken Wil mogen eerbiedigen, en ons lijden met het lijden van Christus vereenigen,

Dat wij alle pijn en smarten als welverdiende boetestraffen met een rouwmoe- dig hart uit uwe hand mogen aannemen,

Dat wij, gesteund door uwe genade, in de deugd van lijdzaamheid ten einde toe mogen volharden,

Dat Gij ons wilt geven hetgeen wij u door de voorspraak der H. Liduina vragen,

Dat gij aan de geloovige zielen de eeuwige rust wilt verleenē,

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer.

Bid voor ons, H. Liduina,

Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

Wij bidden u, verhoor ons.

LAAT ONS BIDDEN.

God, die de H. Maagd Liduina tot een offer hebt gemaakt van wonderbare lijdzaamheid en liefde, geef, bidden wij U, dat wij, door met haar voorbeeld en haar voorspraak de wederwaardigheden van dit leven te dra-

gen volgens Uwen wil, en onze naasten bij te staan om U; de eeuwige vreugde mogen verwerven. Door Christus onzen Heer. Amen.

Aan alle geloovigen van ons Bisdom verleen en wij, zoo dikwijls zij deze Litanie godvruchtig bidden, 40 dagen aflat.

Harlemi, die 6 Maji 1890.

† CASPAR,

Bisschop van Haarlem.

GEBED.

BIJ DE RELIKWIEËN DER H. LIDUINA, OM DE VERSTERVING DES LICHAAMS TE VERWERVEN.

Met diepen eerbied werpen wij ons hier op de knieën, o glorievolle Maagd, voor de kostbare overblijfselen van dat lichaam, hetwelk gij hebt weten te maken tot « een levende, heilige, Gode behagelijke offerande » (Rom. XII, 1). Dat lichaam was als een heilige bondsark, waarin Gods geheimenissen werden nedergelegd, als een kostbare vaas, waarin het hemelsch manna werd bewaard; dat lichaam was een verheven woonplaats van Gods genadegaven, een « tempel van den H. Geest » (1 Cor. VI, 19); in dat lichaam hebt gij « ten allen tijde het sterven van Jesus omgedragen, « opdat ook het leven van Jesus daarin openbaar zou worden » (2 Cor. IV, 10); in dat lichaam hebt gij « de lidteekenen gedragen « van den Heer Jesus » (Gal. VI, 17); aan dat

lichaam is Christus verheerlijkt geworden en
 in uw leven en in uw dood (Philipp. I, 20);
 voor dat lichaam was «het leven Christus en
 «sterven gewin» (Philipp. I, 21). Wij danken
 God uit geheel ons hart, dat Hij te midden
 van de beroeringen, door de dwaalleeraars
 veroorzaakt, uw heilig lichaam voor onteering
 heeft bewaard; wij danken God uit geheel
 ons hart, dat Hij uw kostbare overblijfselen
 onder de hoede van vrome mannen en vrou-
 wen heeft gebracht, en vooral dat Hij ze heeft
 teruggevoerd naar de stad, die door uwe ge-
 boorte, uw mateloos en langdurig lijden, uw
 zaligen dood is verheerlijkt geworden. Onze
 ziel juicht bij het aanschouwen van dat kille
 doodsgebeente, hetwelk, «gestorven, nòg tot
 «ons spreekt» (Hebr. XI, 4), en ons luide
 toeroept, dat «het lijden van dezen tijd niet
 «opweegt tegen de toekomstige heerlijkheid,
 «die in ons zal geopenbaard worden» (Rom.
 VIII, 18), dat «onze tegenwoordige kortston-
 «dige en lichte verdrukking in ons een boven-
 «mate uitnemend eeuwig gewicht van heerlijk-
 «heid bewerkt» (2 Cor. IV, 17). Hier vooral
 roepen wij u aan, hier vooral klimt ons ver-
 trouwen op uwe machtige voorspraak, hier
 vooral gelooven wij verhooring te zullen vin-
 den, o verheerlijkte Maagd Liduina! Help ons,
 help ons door uw gebed en uw voorbeeld om
 «ons lichaam met zijne ondeugden en be-
 «geerlijkheden te kruisigen» (Gal. V, 24); leer
 ons onze zintuigen te versterven bij de ver-
 leidelijke aanlokselen der bedriegelijke wereld;

bewaar onze oogen en ooren, onze neus en mond, onze handen en voeten voor iedere smet van onreinheid, voor alle bederf der ongerechtigheid; verwerf ons de genade, om het lichaam, ons door God geschonken, enkel en alleen te gebruiken om Hem te dienen, Hem te verheerlijken, al de dagen, al de oogeblikken van ons leven, opdat eenmaal, op den jongsten dag, o glorievolle Maagd, «dit «bederfelijke onbederfelijke en dit sterfelijke «onsterfelijke aantrekke», dan in ons, gelijk in u, moge vervuld worden, wat geschreven staat: «de dood is verslonden tot overwinning», en wij met u in uwe heerlijkheid den juichkreet mogen aanheffen: «dank zij «God, die ons de overwinning gegeven heeft «door onzen Heer Jesus Christus » (1 Cor. XV, 53-57). Amen.

Bij de vereering der relikwieën zegge men met den priester mede:

Door de verdiensten en de voorspraak der H. Maagd Liduina verleene mij de Heer heil en vrede. Amen.

GEBED.

TOT DE H. LIDUINA OM EEN ZALIGEN DOOD.

O glorievolle Maagd Liduina, hoe vurig verlangt gij, in uw langgerekten lijdenstijd, «ontbonden te worden en met Christus te «zijn » (Philipp. I, 23); hoe zaagt gij uit naar

het oogenblik, waarop de rozestruik, door uw Engel u getoond, tot vollen wasdom zou gekomen zijn en al de rozen zouden zijn ontloken; hoe juichtet gij eindelijk: « ik zie «den struik volgegroeid, al zijne rozen zijn «ontloken; weldra zal ik uit dit tranendal op- «stijgen!» met welk een verrukt gemoed spraakt gij op den Paaschdag: « ik heb in den hemel «het *Alleluja* hooren zingen; weldra hoop ik «datzelfde *Alleluja* onder de gelukzaligen met «groote vreugde en vertroosting aan te heffen: «na deze feesten zal ik van mijne kwellingen «verlost worden!» en welk een hemelsche ver- rukking vervulde u, toen gij uit Jesus' han- den zelve de H. Teerspijze en het H. Oliesel mocht ontvangen! Neen, de dood had voor u niets schrikwekkends meer, wijl heel uw leven een voorbereiding tot het laatste oogen- blik was geweest, wijl gij in reine onschuld en strenge boetvaardigheid uwe dagen hadt doorgebracht; de dood was u als een blijde bode, die het einde des lijdens en de vol- tooiing van Gods genadegaven kwam aankon- digen, en u de poorten opende, waardoor gij tot de omhelzing van uw teedergeliefden Bruidegom mocht worden toegelaten. Ach, hoe zal het uur zijn van ónzen dood!.... De angst slaat ons om het hart, wanneer wij denken aan het beslissend oogenblik, waarop onze ziel uit het lichaam treden en voor Gods gevreesde rechterstoel verschijnen zal..... Ons leven, helaas! is geenszins schuldeloos geweest; onze dagen hebben we in al te ge-

ringe boetvaardigheid doorgebracht.... hoe «zullen we bestaan voor God, indien Hij onze «ongerechtigheden gadeslaat» (Ps. CXXIX 3). O gezegende Maagd Liduina, help ons, help ons in dat uur; verwerf ons dán vooral den waren geest van boetvaardigheid, om uit te wisschen alwat in ons leven aan God heeft mishaagd; vraag voor ons de genade om met volle bewustzijn de laatste HH. Sacramenten te ontvangen, de genade om dan ziel en lichaam God tot zoenoffer aan te bieden voor al onze misdaden en tot dankoffer voor al Zijne weldaden. Wij smeeken u, met al den aandrang van ons hart, om al de buitengewone genadegaven, u door Jesus in uw stervensuur geschonken, dat gij ook óns stervensuur tot een uur van dankbare vreugde en zalig vooruitzicht moogt maken door ons dán vooral te vervullen met een grenzenloos vertrouwen op Gods barmhartigheid; dat onder úwe voorspraak en úwe bescherming onze ziel voor God moge verschijnen om een genadig oordeel te verwerven, en zij, aan uwe zijde, de zegenrijke woorden des Heeren moge vernemen: «komt, gezegenden mijns Vaders, «bezit het rijk, dat u van de grondlegging der «wereld af bereid is!» (Mt. XXV, 34). Amen.

LIEDEREN.

N.B. Het boekje «Marialiederen», naar welker zangwijzen hieronder verwezen wordt, is getiteld: *Marialiederen van wijlen Mgr. P. van der Ploeg, van zangwijzen voorzien door M. J. A. Lans, Pr. en W. P. H. Jansen, Pr. Prijs 25 cts.*

De daarbij behorende orgelbegeleiding is afzonderlijk uitgegeven; prijs *f* 1.50.

Beide uitgaven zijn verschenen bij J. W. van Leeuwen, Hoogewoerd, Leiden, en aldaar, en verder bij iederen boekhandelaar verkrijgbaar.

A. LIEDEREN VOOR INWONERS VAN SCHIEDAM.

I. Jubellied ter eere van de H. Liduina.

Wijze als N° 2 uit „Marialiederen” van V. d. Ploeg.

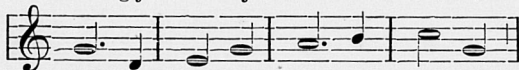
Een kleine terts hooger, in *es*.

1. Ju - belt, dank-bre Chris-ten - scha-ren,
2. Laat vrij an - dre ste - den roe-men
3. In de rein-ste kin - der - ja - ren
4. O Li - duina, om de glo - rie,

1. Om de glo - rie - vol - le Maagd,
2. Op een e - dlen vor-sten - zoon,
3. 't Hart van lief - de Gods ver - vuld,
4. Die gij u bij God ver - wierft,

1. Die in 's he-mels Op - per - za - len
2. Bin-nen ha - ren muur ge - bo - ren,
3. Aan het ziek-bed vast - ge - klon - ken
4. Hoor het lof-lied uit de ste - de,

1. De o-ver - winnings - pal-men draagt!
2. Om te stij - gen tot den troon:
3. on - ver - win - baar in ge - duld,
4. waar gij leef - det, leedt en stierft;

1. Rome's roem - rij - ke Op - per - pries - ter
2. Ons Schie - dam ver - heft de Doch - ter,
3. Ging zij haar Ge - kruis - ten Brui - gom
4. Maak ons zui - ver, God - be - minnend,

1. Sprak het heil - aan - bren - gend woord,
2. Van een ne - drig ou - dren paar,
3. Ster - vend blij - de te - ge - moet,
4. En ge - dul - dig, zoo - als gij;

1. Dat de ons dier - bre Maagd Li - duina,
2. Die om hoo - ge Chris - ten - deugden
3. Om in eeu - wig - heid te ju - blen,
4. Ze - gen, Zaal - ge Maagd Li - duina,

1. Tot Gods Hei - li - gen be - hoort. Tusschen -
2. Is ge - ste - gen op 'tal - taar. spel.
3. In des He - mels Maagden - stoet.
4. Uw Schiedamsche bur - ge - rij.

Wijz

Een

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

1

2

3

4

5

6

7

1

2

3

4

5

6

7

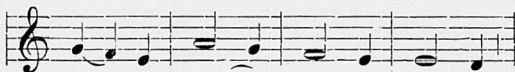
2. Smeekzang tot de H. Liduina.

Wijze als No 1 uit „Marialiederen” van V. d. Ploeg.

Een kleine terts hooger, in *es*.

1. O Li - duina, Heil - ge Maagd,
2. Gij, die in uw pril - le jeugd
3. Hoe, bij Je - sus Lief - de - disch,
4. Im - mer zaagt ge uw En - gel zoet,
5. Toonbeeld gij van lijd - zaam - heid,
6. Wondt, ach! wondt de zon - de ons hart,
7. Maak ons sterk in al - le deugd,

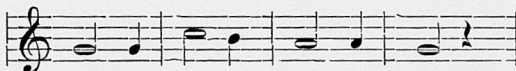
1. Zie met liefde en me - de - doo - gen
2. U aan Je - sus hebt ge - ge - ven,
3. Branddet gij van ziels - ver - lan - gen:
4. U in vreugde en leed om - zwe - ven;
5. Leer ons al - le leed en pla - gen,
6. Maak ons Gods er - bar - ming waar - dig,
7. Maak ons u - we vol - ge - lin - gen,

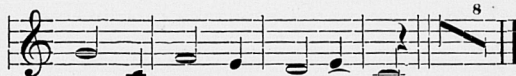
1. 't Christen volk, dat hulp U vraagt,
2. Leer ons de ee - nig - ste ge - neugt'
3. Leer ons 't zoet Ge - hei - me - nis
4. Dat on - ze En - gel ons be - hoed',
5. Door Gods hand ons toe - be - reid,
6. Toon Hem dan uw fol - ter - smart,
7. Voer ons op naar u - we vreugd,

1. Biddend voor u neer - ge - bo-gen ;
2. Zoe-ken in een vlek - loos le - ven.
3. Met de rein - ste lief - de ont - van-gen.
4. Op uw voorspraak, heel ons le - ven.
5. Trouw als boe - te - straf - fen dra - gen.
6. Gij, bij vlek - loos - heid boet - vaar - dig.
7. Om U eeu - wig toe te zin - gen.

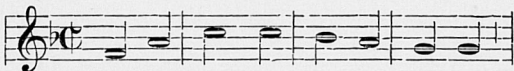
1. Om uw lief - de voor uw stad ,
2. Hoor wat on - ze be - de om - vat ,
3. Hoor wat on - ze be - de om - vat ,
4. Hoor wat on - ze be - de om - vat ,
5. Hoor wat on - ze be - de om - vat ,
6. Hoor wat on - ze be - de om - vat ,
7. Blijf ons voorbeeld, on - ze schat ,

1. Hoor wat on - ze be - de om - vat. Tusschen-
spel.
2. Zui - vre Maagd van on - ze stad !
3. Je - sus' Bruid van on - ze stad !
4. En - gel gij van on - ze stad !
5. Kruisheld - in van on - ze stad !
6. Schuldloos of - fer on - zer stad !
7. Gij, de glo - rie de - zer stad !

B. LIEDEREN VOOR ALGEMEEN GEBRUIK.

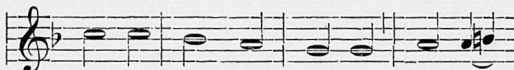
3. Klaagzang tot de H. Liduina.

Wijze als N° 43 uit „Marialiederen” van V. d. Ploeg.

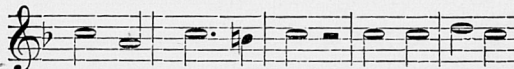
1. In de hoo - ge he - mel krin-gen,
2. Wij, wij schrei-en nog en kla - gen, —
3. Met het oog ten he - mel he - nen,
4. Wij ook, voor Gods wil ge - bo - gen,

1. Waar u 't eeu-wig licht omgloort, Moogt ge uw
2. Ach, èn ziel èn lichaam lijdt, — Zien den
3. Hebt gij in uw aardsche woon Dag aan
4. Wil - len lij - den met ge - duld, Breng dan -

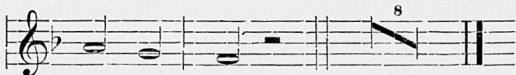
1. ze - ge - lied reeds zin-gen, In een
2. vij - and ons be - la-gen, In een
3. dag uw schuldloos wee-nen God ten
4. gij voor 's Hee-ren oo - gen 't Boe - te

1. vreug-de nooit ge-stoord; Maar wij, droeve
2. ein - de - loo - zen strijd, Zuch-tend of er
3. of - fer aan - ge - boën, Zoo is al uw
4. of - fer on - zer schuld, Tot ook ons in

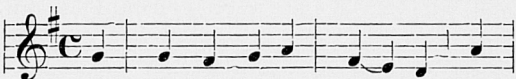
1. ban - ne - lin - gen, zwer - ven nog in
2. hulp komt da - gen, die het moe - de
3. leed ver - dwe - nen voor een on - ge
4. 's he - mels Hoo - gen U - we vre - de en

1. 't duis - ter voort. Tusschenspel.
2. hart ver - blijd'.
3. me - ten loon.
4. vreugd ver - vult.

4. Bede om hulp tot de H. Liduina.

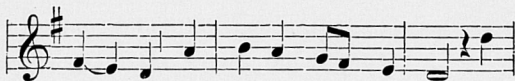
Wijze als No 28 uit „Marialiederen” van V. d. Ploeg.

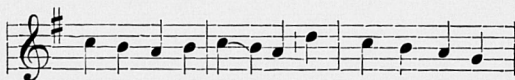
1. Wij juichen in de glo - rie, Die
2. Ons kwellen duizend zor - gen, Ons
3. O, wend door u - we be - de, De
4. Dan va - ren we eenmaal op-waarts, Van

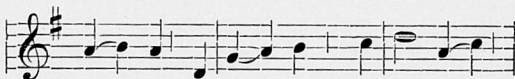
1. u de he - mel biedt, Nu gij, de ze - ge
2. drukt de te - gen-spoed, Bij sla - gen, die ons
3. ram - pen van ons af, Of bid, dat wij ze
4. al - le smet - ten vrij, En dee - len we uwe

1. vie-rend Gods eeuw'ge vreugd ge - niet, Ach
2. tref - fen, Ont-zinkt ons dra de moed, Leer
3. dra - gen Tot on - zer zon - den straf, Om
4. glo - rie In s' he mels feest - ge - tij, Daar

1. daar in uw ver-blij - den ver - geet ons niet in't
2. ons ge-dul-dig dra-gen Wat God van ons mocht
3. nu en bij ons ster-ven Er - bar-ming te ver -
4. hef-fen we onze klan-ken Om eeu-wig U te

1. lij - den; Li - dui - na, Li - dui - na!
2. vra - gen; Li - dui - na, Li - dui - na!
3. wer - ven; Li - dui - na, Li - dui - na!
4. dan - ken; Li - dui - na, Li - dui - na!

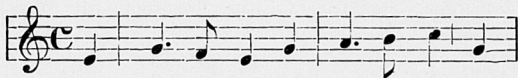
1. Sta ons' im - mer bij.
2. Sta ons im - mer bij.
3. Sta ons im - mer bij.
4. Sta ons 'm - mer bij.

Tusschenspel.

5. Smeekbede tot de H. Liduina om de deugd van zuiverheid.

Wijze als No 20 uit „Marialiederen” van V. d. Ploeg.

Een toon hoger, in *d*.

1. Met wel - ge - val - len ziet Gods oog op
2. Des har - ten reinheid toont de jeugd van
3. Zij draagt èn ziels - èn lichaamssmart en
4. Waar 't le - lie - wit zijn glans verspreidt, zwicht
5. Li - dui - na's le - lie bloeide voort, Be -
6. Dat u - we hulp ons rein be - waar' In

1. zui - vre zie - len neer, De
2. 't schulde - loo - ze kind, Geen
3. beeft voor fol - tring niet, Als
4. al - ler bloe - men kleur, Maar
5. vlekt door smet noch stof; Nu
6. 's we - relds tra - nen - dal, En

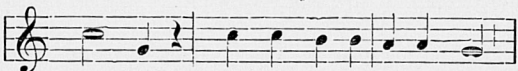
1. geur der kuischheid stijgt om - hoog, als
2. aard - sche lief - de biedt haar vreugd, daar
3. slechts des Brui - goms God' - lijk Hart Haar
4. schoo - ner praat de zui - ver - heid, en
5. praat zij, door geen storm ge - stoord, in
6. ons te mid - den van 't ge - vaar Be -

1. wie - rook, naar den Heer. In
2. ze éé - nen Brui - gom mint. In
3. Zij - ne lief - de biedt. In
4. he - melsch is haar geur. In
5. 's he - mels bloe - men - - hof. In
6. hoed' voor ied' - ren val. In

1. al - le ziels-ge-va-ren blijf ons voor smet be-
2. al - le ziels-ge-va-ren blijf ons voor smet be-
3. al - le ziels-ge-va-ren blijf ons voor smet be-
4. al - le ziels-ge-va-ren blijf ons voor smet be-
5. al - le ziels-ge-va-ren blijf ons voor smet be-
6. al - le ziels-ge-va-ren blijf ons voor smet be-

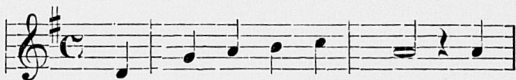
1. wa - ren, Help ons in den levensstrijd,
2. wa - ren, Help ons in den levensstrijd,
3. wa - ren, Help ons in den levensstrijd,
4. wa - ren, Help ons in den levensstrijd,
5. wa - ren, Help ons in den levensstrijd,
6. wa - ren, Help ons in den levensstrijd,

1. t' allen tijd, Li - duina! Tusschenspel.
2. t' allen tijd, Li - duina!
3. t' allen tijd, Li - duina!
4. t' allen tijd, Li - duina!
5. t' allen tijd, Li - duina!
6. t' allen tijd, Li - duina!

6. Litanie-zang ter eere van de H. Liduina.

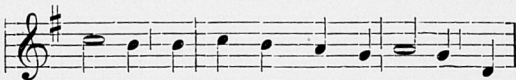
Wijze als N° 39 uit „Marialiederen” van V. d. Ploeg.

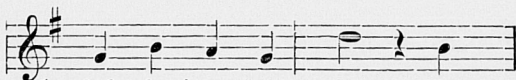
1. O glo - rie - vol - le Maagd! Hoor
2. Die bo - ven 't aardsche schoon Ver-
3. Die zondaars hebt ont - roerd En
4. Die aan uw lij - dens - spond' Steeds
5. Door Je-sus' Vleesch en Bloed Op
6. Wien Je - sus bij den dood De

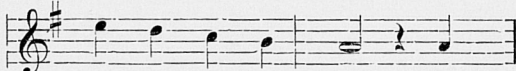
1. wat ons hart U vraagt: Bid God voor ons, Li-
2. koost de doornen-kroon: Bid God voor ons, Li-
3. tot hun God ge - voerd: Bid God voor ons, Li-
4. u - wen Engel vindt: Bid God voor ons, Li-
5. wond're wijs ge - voed: Bid God voor ons, Li-
6. heil - ge Zalving bood: Bid God voor ons, Li-

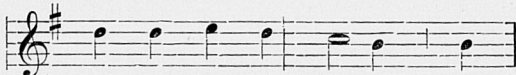
1. dui-na! Bid God voor ons, Li - duina! Wij
2. dui-na! Bid God voor ons, Li - duina! Die
3. dui-na! Bid God voor ons, Li - duina! Die
4. dui-na! Bid God voor ons, Li - duina! Die
5. dui-na! Bid God voor ons, Li - duina! Met
6. dui-na! Bid God voor ons, Li - duina! Die

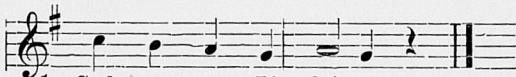
1. hef - fen 't oog tot u, Ver-
2. leedt in lijd - zaam - heid Wat
3. de ar - men t' al - len tijd Door
4. heel een Heil - gen - - rij Aan-
5. 's Hee - ren won - den - smart In
6. thans om u - we deugd God

1. hoor, ver - hoor ons nu: Bid
2. God u had be - reid: Bid
3. lief - de hebt ver - blijd: Bid
4. schouwdet aan uw zij: Bid
5. 't li - chaam en in 't hart: Bid
6. ziet in eeuw' - ge vreugd: Bid

1. God voor ons, Li - dui - na! bid
2. God voor ons, Li - dui - na! bid
3. God voor ons, Li - dui - na! bid
4. God voor ons, Li - dui - na! bid
5. God voor ons, Li - dui - na! bid
6. God voor ons, Li - dui - na! bid

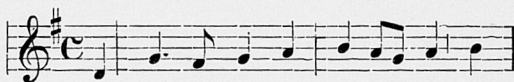

1. God voor ons, Li - dui - na!
2. God voor ons, Li - dui - na!
3. God voor ons, Li - dui - na!
4. God voor ons, Li - dui - na!
5. God voor ons, Li - dui - na!
6. God voor ons, Li - dui - na!

7. Danklied bij de relikwieën der H. Liduina,
in de O. L. V. Visitatie-kerk te Schiedam.

(Zie de geschiedenis der relikwieën, hierboven bl. 18-21).

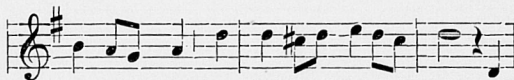
Wijze als N° 37 uit „Marialiederen” van V. d. Ploeg.

1. Het ein - de naakt,.. daar slaat het uur,.. Li-
2. En schaar op scha - ren stroomen voort Naar
3. He - laas! de Dwa-ling brengt al - om Ver-
4. Maar eind'lijk keert—aan God zij eer!—De

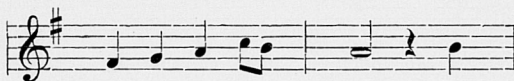
1. dui - na zucht: „ik kom!” De rei-ne ziel, vol
2. 't marmren graf- ge - steent, Waar ied're be - de
3. nie-ling, bloed en dood; Maar God beschermde
4. lang ge - derf - de schat In vro-me priester-

1. lief - de - vuur, omhelst haar Bruide- gom. Nu
2. wordt ver- hoord bij 't hei- lig lijkge-beent; Dra
3. 't hei - lig - dom in 's aardrijks stillen schoot. Een
4. han - den weer Naar Sint Li- duina's stad. Nu

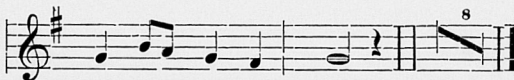
1. stroomt naar 't lijk de Christenschaar:... O
2. rijst in luis-ter - vol - le pracht Een
3. vor-ste-lijk be - vel gaat uit .. Het
4. juich, nu bid, o Christenschaar, In

1. won-der-baar ge - zicht ! Een
2. tem - pel op het graf, Ge -
3. stil - le nacht ge - - tij Voert
4. dankb're vreugd ver - eend, Aan

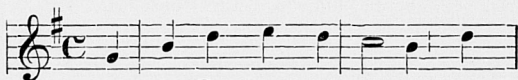

1. he - mel-geur zweeft om de baar, van
2. tui-gend van de won-der-macht, die
3. het ge-beent' van Je - sus' bruid naar
4. 't nieuw-her - re - zen hoog - al - taar bij

1. 't lijk-kleed he - mel - licht. Tusschenspel.
2. God Li - dui - na gaf.
3. Brus - sels maagden - rij.
4. 't hei - lig lijk - ge - beent'!

8. Smeeeklied om een zalig sterfuur.

Wijze als N° 41 uit "Marialiederen" van V. d. Ploeg.

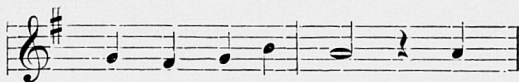
1. Hoe juichte uw min-nend har - te, Toen
2. Nu bloei-den al de kel-ken Van
3. Gij hoort der Eng'len zan-gen Van
4. Hij zelf daalt naar be - ne-den, — Be-
5. Nu, vol van lief-de's gloei-en, Juicht

1. 't ster-vens - uur u sloeg, En
2. 's En - gels ro - zen - stam, Om
3. 't hoog Ver - rij - z'nis - feest, En
4. nijd - bre ster-vens - nood! — Hij
5. gij: "Ik kom! ik kom!" Daar

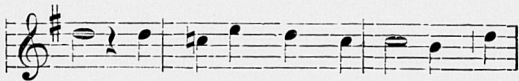
1. God de laat - ste smar - te Van
2. nim - mer te ver - wel - ken;... Uw
3. zucht van ziels - ver - lan - gen: "Ont-
4. zalt u zelf de le - den, Geeft
5. val - len de aardsche boei - en.... Ge om

1. u - we lief - de vroeg! O!
 2. trou - we Je - sus kwam. O!
 3. vang, o Heer, mijn Geest!" O!
 4. zelf u 't Hemelsch Brood! O!
 5. helst uw Brui - de - gom! O!

1. dat wij Hem bij 't sterven Be - minnen zoo - als
 2. dat wij Hem bij 't sterven Be - minnen zoo - als
 3. dat wij Hem bij 't sterven Be - minnen zoo - als
 4. dat wij Hem bij 't sterven Be - minnen zoo - als
 5. dat wij Hem bij 't sterven Be - minnen zoo - als

1. gij, en 's hemels vreugd ver - wer - ven, Li -
 2. gij, en 's hemels vreugd ver - wer - ven, Li -
 3. gij, en 's hemels vreugd ver - wer - ven, Li -
 4. gij, en 's hemels vreugd ver - wer - ven, Li -
 5. gij, en 's hemels vreugd ver - wer - ven, Li -

1. duina, aan uw zij.
 2. duina, aan uw zij.
 3. duina, aan uw zij.
 4. duina, aan uw zij.
 5. duina, aan uw zij.

Tusschenspel.

9. Jubellied ter eere van de H. Liduina.

(Gewijzigde tekst van No. 1.)

Wijze als No 2 uit „Marialiederen” van V. d. Ploeg.

Een kleine terts hooger, in *es*.

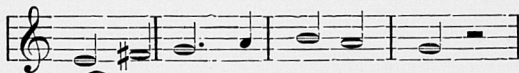
1. Ju - belt, dank-bre Chris-ten - scha-ren,
2. Laat vrij an - dre ste - den roe-men
3. In de rein-ste kin - der - ja - ren
4. O Li - duina, om de glo - rie,

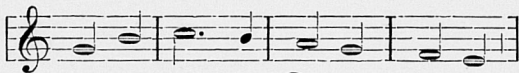
1. Om de glo - rie - vol - le Maagd,
2. Op een e - dlen vor-sten - zoon,
3. 't Hart van lief - de Gods ver - vuld,
4. Die gij u bij God ver - wierft,

1. Die in 's he-mels Op-per - za - len
2. Bin-nen ha-ren muur ge - bo - ren,
3. Aan het ziek-bed vast - ge - klon - ken
4. Hoor het lied van Neer-lands Christ'nen,

1. De o-ver - winnings - pal-men draagt!
2. Om te stij - gen tot den troon:
3. on - ver - win - baar in ge - duld,
4. waar gij leef - det, leedt en stierft;

1. Rome's roem - rij - ke Op - per - pries - ter
2. On - ze zang ver - heft de Doch - ter,
3. Ging zij haar Ge - kruis - ten Brui - gom
4. Maak ons zui - ver, God - be - minnend,

1. Sprak het heil - aan - bren - gend woord,
2. Van een ne - drig ou - dren - paar,
3. Ster - vend blij - de te ge - moet,
4. En ge - dul - dig, zoo - als gij;

1. Dat de ons dier - bre Maagd Li - - duina,
2. Die om hoo - ge Chris - ten - deugden
3. Om in eeu - wig - heid te ju - blen
4. Ze - gen, Zaal - ge Maagd Li - - duina,

1. Tot Gods Hei - li - gen be - hoort. Tusschen -
2. Is ge - ste - gen op 'tal - taar. spel.
3. In des He - mels Maagden - stoet.
4. Neerlands gan - sche Chris - ten - rij.

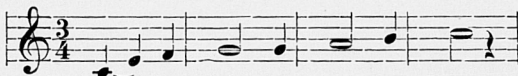
**C. LIEDEREN VOOR PELGRIMS, DIE VAN
BRIELLE KOMEN.**

10. Smeekzang tot de H. Liduina.

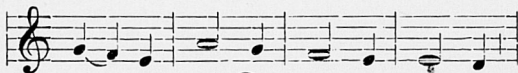
(Gewijzigde tekst van No. 2.)

Wijze als No 1 uit „Marialiederen” van V. d. Ploeg.

Een kleine terts hooger, in *es*.

1. O Li - duina, Heil - ge Maagd,
2. Gij, die in uw pril - le jeugd
3. Hoe, bij Je - sus' Lief - de - disch,
4. Im - mer zaagt ge uw En - gel zoet,
5. Toonbeeld gij van lijd - zaam - heid,
6. Wondt, ach! wondt de zon - de ons hart,
7. Maak ons sterk in al - le deugd,

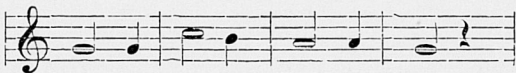
1. Zie met liefde en me - de - doo - gen
2. U aan Je - sus hebt ge - ge - ven,
3. Branddet gij van ziels - ver - lan - gen:
4. U in vreugde en leed om - zwe - ven;
5. Leer ons al - le leed en pla - gen,
6. Maak ons Gods er - bar - ming waar - dig,
7. Maak ons u - we vol - ge - lin - gen,

1. 't Christen volk, dat hulp u vraagt,
2. Leer ons de ee - nig - ste ge - neugt'
3. Leer ons 't zoet Ge - hei - me - nis
4. Dat on - ze En - gel ons be - hoed',
5. Door Gods hand ons toe - be - reid,
6. Toon Hem dan uw fol - ter - smart,
7. Voer ons op naar u - we vreugd,

1. Biddend voor u neer - ge - bo - gen;
2. Zoe - ken in een vlek - loos le - ven.
3. Met de rein - ste lief - de ont - van - gen.
4. Op uw voerspraak, heel ons le - ven.
5. Trouw als boe - te - straf - fen dra - gen.
6. Gij, bij vlek - loos - heid boet - vaar - dig.
7. Om u eeu - wig toe te zin - gen.

1. Om uw lief - de voor uw stad,
2. Hoor wat on - ze be - de om - vat,
3. Hoor wat on - ze be - de om - vat,
4. Hoor wat on - ze be - de om - vat,
5. Hoor wat on - ze be - de om - vat,
6. Hoor wat on - ze be - de om - vat,
7. Blijf ons voorbeeld, on - ze schat,

1. Hoor wat on - ze be-de om-vat. Tusschen-
spel.
2. Zui - vre Maagd van de - ze stad!
3. Je - sus' Bruid van de - ze stad!
4. En - gel gij van de - ze stad!
5. Kruisheld - in van de - ze stad!
6. Schuldloos of - fer de - zer stad!
7. Gij, de glo - rie de - zer stad!

II. Lied ter eere van de HH. Gorkumsche Martelaren en van de H. Liduina.

Wijze als No 1 uit „Marialiederen” van V. d. Ploeg.

Een kleine terts hooger, in es.

1. Pel - grims, die u hebt ver - eend
2. Mocht eens Gorkums hel - den - rij,
3. Trof een wree - de mar - te - ling
4. Voor 't ge - loof in de Al - taar - spijs
5. Trouw vol - har-dend tot den dood,

1. Op het graf der Mar - te - la - ren,
2. Neerlands Hei - li - gen ver - mee-ren,
3. Le - o - nard en zijn Ge - zel - len,
4. Ga - ven Gorkums hel - den 't le - ven,
5. Stre-den Gorkums hel - den - scha-ren,

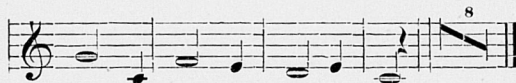
1. Komt nu om het lijk - ge - beent
2. U, Li - dui - na, mo - gen wij
3. U kwam pijn en fol - te - ring
4. U heeft zij, op wond're wijs,
5. U, ge - trouw in 't lij - den, bood

- 1 Van een Mart' - la - res u scha-ren;
- 2 Ook als Heil - ge nu ver - ee - ren.
- 3 Ook het kran - ke li - chaam kwel-len.
- 4 In het lij - den kracht ge - ge - ven.
- 5 God den palm der mar - te - la - ren.

1. Brengt Li - dui - na hul - de en eer,
2. Smee-kend val - len we u te voet:
3. Bid, dat in ge - duld ook wij
4. Bid, dat ons het He - melsch Brood
5. O Li - dui - na, bid, dat wij

1. Vraagt haar voorspraak bij den Heer Tusschen-
2. Bid voor Neerlands pel-grimstoet. spel.
3. 't Lij-den dra - gen, zoo- als gij.
4. Ster-ken moog' in el - ken nood.
5. Hem ge - trouw zijn, zoo- als gij.

INHOUD.

	Blz.
Beknopte Levensschets der H. Liduina.	3
Korte Geschiedenis van de relikwieën der H. Liduina en van het proces tot kerke- lijke bekrachtiging harer openbare ver- eering.	18

GEBEDEN.

Novene ter eere der H. Liduina.	31
EERSTE DAG. Overweging: <i>Geduld in de we- derwaardigheden des levens.</i>	31
Gebed om geduld in de wederwaardighe- den des levens.	34
TWEEDE DAG. Overweging: <i>Zuiverheid van ziel en lichaam.</i>	35
Gebed om de deugd van zuiverheid.	38
DERDE DAG. Overweging: <i>Milddadigheid jegens de armen.</i>	29
Gebed om milddadigheid jegens de armen	42
VIERDE DAG. Overweging: <i>Medelijden met de zielen in het Vagevuur.</i>	43
Gebed voor de zielen in het Vagevuur.	45
VIJFDE DAG. Overweging: <i>Het H. Sacrament der Biecht.</i>	46
Gebed om altoos goed te biechten.	48
ZESDE DAG. Overweging: <i>Liefde voor het H. Sacrament des Altaars.</i>	49
Gebed om altoos waardig te communi- ceeren.	52
ZEVENDE DAG. Overweging: <i>Godsvrucht tot de H. Maagd en Moeder Gods Maria.</i>	53
Gebed om godsvrucht tot de H. Maagd Maria.	54

ACHTSTE DAG. Overweging: <i>Vereering van den</i> <i>H. Engelbewaarder</i>	55
Gebed om godsvrucht tot onzen <i>H. En-</i> <i>gelbewaarder</i>	57
NEGENDE DAG. Overweging <i>De H. Liduina als</i> <i>raadgeefster</i>	58
Gebed om voorlichting der <i>H. Liduina</i> <i>in alle omstandigheden des levens</i>	61
Litanie ter eere der <i>H. Liduina</i> , Patrones der lijdzaamheid	62
Gebed bij de relikwieën der <i>H. Liduina</i> , om de versterving des lichaams te verwerven	66
Bij de vereering der relikwieën	68
Gebed tot de <i>H. Liduina</i> om een zali- gen dood	68

LIEDEREN.

A. Lieder en voor inwoners van Schiedam.

1. Jubellied ter eere van de <i>H. Liduina</i>	71
2. Smeekzang tot de <i>H. Liduina</i>	73

B. Lieder en voor algemeen gebruik.

3. Klaagzang tot de <i>H. Liduina</i>	75
4. Bede om hulp tot de <i>H. Liduina</i>	76
5. Smeekbede tot de <i>H. Liduina</i> om de deugd van zuiverheid	78
6. Litanie-zang ter eere van de <i>H. Liduina</i> ..	80
7. Danklied bij de relikwieën der <i>H. Liduina</i> in de O.L.V. Visitatie-kerk te Schiedam	82

	Blz.
8. Smeecklied tot de H. Liduina om een zalig sterfuur	84
9. Jubellied ter eere van de H. Liduina (Ge- wijzigde tekst van No. 1.)	86
 C. Liedereren voor pelgrims, die van Brielle komen.	
10. Smeekezing tot de H. Liduina. (Gewijzigde tekst van No. 2)	88
11. Lied ter eere van de H.H. Gorkumsche Martelaren en de H. Liduina.	90

z.
34
36
Bij A. L. A. VAN PINXTEREN te
SCHIEDAM, is mede verkrijgbaar :

Beknopte Levensschets van de H. Liduina,
Kerkelijk goedgekeurd,
per stuk 5 cts, per 50 4½ cts., per 100 f 4.—

8
0
Litanie ter eere van de H. Liduina,
PATRONES DER LIJZAAAMHEID,
met bisschoppelijke goedkeuring en met
allaten voorzien,
per stuk 2 cts., per 100 f 1.—

Jubellied en Smeekzang tot de H. Liduina,
per stuk 3 cents.

Chromo-plaatje: H. Liduina op haar ziekbed.
per stuk 5 cents, per 100 f 4.—

H. LIDUINA - PLAATJES,
AAN DE KEERZIJDE MET KERKELIJK GOEDGE-
KEURD GEBED, per 100 f 1.—

Photographiën, voorstellende de H. Liduina,
visitekaart-formaat f 0.25
kabinet-formaat » 0.50

Photographie : Liduina's Grafzerk,
kabinets-formaat f 0.50

Toezening geschiedt franco, na ont-
vangst van het bedrag.

 Zie ommezijde.

GLAS EMAIL PHOTOGRAPHIËN,
DE H. LIDUINA VOORSTELLENDEN,

f 0.75 f 1.— f 1.25 f 1.50

IRIS : f 0.50 f 0.75 f 1.— f 1.25

H. LIDUINA-BEELDEN,
rijk gepolychromeerd,

waarvan, desverkiezende, photographie
wordt toegezonden.

Medaljes van de H. Liduina
IN VERSCHILLENDE METALEN.

N,

DE,

25

N,

e

na

N.

